ABONNEMENTS

Indochine		Union postale	
Un an.....	8 $ 00	Un an....	10 $ 00
Six mois...	5 00	Six mois..	6 00

Annonces Légales
0 $ 50 la ligne de 6 points sur justifications de 9 cicéros quelle que soit la page.

Annonces Commerciales
On traite à forfait

Dông-Pháp Thời-Báo

Le Courrier Indochinois

東 法 時 報

NĂM THỨ HAI SỐ 298
Ngày thứ sáu
29 Mai 1925

Tổng-lý : NGUYỄN-KIM-ĐINH
Chủ-bút : NAM-KIỀU

MỘT TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN, NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BẢO QUẢN
71, đường Mac-Mahon, 71
SAIGON
Dây thép nói (Téléphone)
Số 221

GIÁ BÁN

Đông-Pháp		Ngoại-Quốc	
Một năm...	8 $ 00	Một năm...	10 $ 00
Nửa năm...	5 00	Nửa năm...	6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Mandat và thơ để gởi
M. NGUYỄN-KIM-ĐÍNH
Bao báo về việc buôn bán hay là việc gì cần thương nghị trước

DEPOT LEGAL INDOCHINE
N° 3637

NGÒI BÚT TỰ-DO CỦA NHÀ VIẾT BÁO

Tự-do là một món đồ nuôi sống của người, người ta mong có tự-do ; người ta cần có tự-do ; mắt thấy muốn tự-do ; tai nghe muốn tự-do ; ngôn-ngữ muốn tự-do ; cử-chỉ muốn tự-do ; mà nhứt là ngòi bút càng nên có tự-do, mà ngòi bút viết báo lại càng nên có tự-do hơn nữa.

Nhà viết báo có ngọn bút, khác nào ông Tướng có thanh gươm ; ông quan có cái ấn ; thanh gươm là oai-vệ của ông Tướng ; cái ấn là biểu-hiệu của ông quan ; ngọn bút có thể cho là linh-hồn của người viết báo, linh-hồn có nên cho hưởng tự-do không ? Chắc ai cũng phải nhận rằng có.— Ngọn bút viết báo không những đối riêng với nhà viết báo, mà lại đối chung với cả quốc-dân, vì dân ngôn-luận của quốc-dân tức là tờ báo, nhà viết báo không được tự-do tức là ngôn-luận của quốc-dân không được tự-do, ngôn-luận đã không được tự-do thì dầu có ngôn-luận nữa cũng là vô-bổ!— Đương buổi dân-trí hãy còn bán-khai, tờ báo có một cái trách-nhiệm rất là nặng-nề quan-hệ, trên đối với Chánh-phủ, dưới đối với quốc dân ; muốn biết cơ-quan của Chánh-phủ cùng trình-độ của quốc-dân chỉ trông vào tờ báo, mà nhứt là quốc-dân nào còn ở vào thời-kỳ bán-khai, thì chính là cái thời-kỳ đa-bịnh, người viết báo là người kê bịnh của quốc-dân, để cầu thuốc thang điều-trị, nếu ngòi bút của nhà viết báo không được tự-do thì tức là người có bịnh mà giấu bịnh không chịu nói ra, thì còn biết dùng phương pháp nào mà chữa được !

Nước ta vốn là một nước đa-bịnh, lại gặp phải cái mùa khí-hậu đổi cũ thay mới nầy, nên càng thấy nhiều cái quái-tật phát ra, nhà viết báo chẳng phải dám tự-nhận là một ông lương-y có thể chữa hết được, song hễ thấy chứng bịnh nào phát ra, thì cần phải la lối mau-mau để trừ tuyệt hẳn bịnh đi, khỏi để truyền-nhiễm cho khắp đồng-bào, mà sanh ra một dân-tộc cố-tật. Nhưng khốn nỗi phần nhiều người có bịnh mà không tự biết rằng mình có bịnh, rồi hễ gặp ai chỉ-vạch cái bịnh cho mình thì lại đem lòng hiềm-khích, nhà chỉ bịnh tức là nhà viết báo cũng vì e như thế mà nhiều khi thấy bịnh cũng không chịu nói ra, thành ra người có bịnh càng ngày càng trầm-trọng ; mà người vô-bịnh cũng lần-lần truyền-nhiễm phải hại chung cho cả xã-hội nhơn-quần. Đó dầu là cố-bịnh của quốc-dân ; nhưng cũng là nhà viết báo không biết trọng cái ngọn-bút tự-do của mình vậy. — Có những thế mà thôi đâu, ta lại thấy nhiều nhà viết báo viết ra những lời văn phủng-nghênh, lời văn ô-mị, để dưỡng thành cái bịnh cho quốc-dân. Than ôi, nhà viết báo không biết trân-trọng cái ngòi-bút tự-do của mình, để điểm-nhục đến tiết-tháo như thế, thì còn nói gì đến tư-cách nhà viết báo, giá-trị ngọn bút viết báo nữa.

M. Dandolo là chủ tờ báo Avenir du Tonkin vừa rồi có viết một bài xâm-phạm tới M. Herriot là Thủ-tướng nước Pháp bây giờ, tới khi tòa án đòi hỏi, ông vẫn ngang-nhiên mà chịu, không chối-cải điều gì, đó là ông biết tự-trọng cái ngọn-bút tự-do của ông ; sau tòa án tha cho trắng án, đó là tòa án biết trọng cái ngọn-bút tự-do của nhà viết báo. Vậy ta có thể nói tóm-tắc rằng : ngòi-bút không biết tự-do thì không phải là ngòi-bút của nhà viết báo ! Đã là ngòi-bút viết báo thì phải là ngòi-bút tự-do !

Tuy vậy, nói rằng ngòi-bút viết-báo là ngòi-bút tự-do, nghĩa là việc gì đáng nói thì nhứt-định nói ; dầu oán-khích cũng chẳng cần ; oai-thế cũng chẳng sợ ; tiếng khen-chê không mảng vào tai ; sự yêu ghét không để vào dạ ; chỉ biết tự mình yêu-quí trân-trọng cái bút-quyền tự-do của mình ; chớ không phải cậy có ngọn-bút viết-báo mà biếm-trích người hủy-báng người một cách quá-ư tự-do, thì tức là ra ngoài cái giới-hạn tự-do của ngòi-bút viết báo vậy.

NAM-KIỀU

VĂN NỮ GIỚI

GÁI SAO CÓ ĐỨC CÓ TÀI

Tạo hóa sanh ra loài người ở trên hoàn-vũ, có đàn ông tất có đàn bà. Hiện nay ở nước ta số đàn bà cũng xấp xỉ số đàn ông, nhưng đàn ông ít ai chịu khó lo lắn về phe đàn bà, em đây có trách nhậm phụ-bút một tờ báo, tưởng cũng nên bàn bạc một đôi điều để chị em bọn quần thoa ta cùng xem chung, nếu có chỗ nào phải thì nên dùng, chỗ nào sai thì chỉ lại, ắc cũng chẳng phải phí mất thì giờ vô ích vậy.

Trước hết em phải nói gì đây ? Thưa, em xin bàn về thuở còn con gái phải làm sao cho có đức có tài thử xem. Mà con gái là gì ? Con gái là người chưa có chồng, là kẻ còn đn nhờ ở đậu, còn phải tùng quyền cha mẹ để nghe lời dạy bảo khuyên răng, chưa chịu chữ tòng phu xuất giá.

Ở nước ta, hiện nay có lắm cô mới 13, 14 tuổi đã nhiễm thói gió trăng, lên mẹ lên cha cùng trai thề cùng hẹn ngọc, các bào đã từng đăng nhiều vụ : cô kia bỏ nhà đi hoang, cô nọ trộm đồ nữ-trang cấp tiền theo bạn, những kẻ thất giáo, những người vô liêm sỉ, những bọn mèo mả gà đồng thế ấy tưởng cũng không nên bàn đến cho uổng công, em chỉ nói về phận người con gái chính đính phép khuôn phải làm sao cho có tài có đức.

Một người con gái dầu cho sanh nhằm nơi giàu sang quyền tước hoặc ở nhà bần tiện nghèo hèn, tuy cái cảnh ngộ sướng cực có khác nhau chớ cũng cùng mang chung một tiếng con gái. Cái tiếng con gái nó qui hóa biết bao nhiêu, nhưng em chỉ tiếc rằng có lắm cô con gái chẳng biết qui trọng cái thân con gái, đem bán mắc bán rẻ hai chữ con gái rồi sau ăn năn thì đã muộn màn, dại rồi mới biết khôn làm sao đây ?

Con gái, con gái có khác gì một tờ giấy trắng, một vóc lụa nguyên, ai thấy cũng yêu, ai xem cũng muốn. Một tờ giấy trắng một vóc lụa nguyên, chị em phải giữ làm sao khỏi nhơ khỏi bợn, khỏi vò khỏi lem, để dợi tay văn-sĩ thi phú đề lên, để để dợi anh hàng thợ nhuộm nhăng vàng nhuộm xanh, cho khỏi uổng một tờ giấy trong, một tấm lụa trắng. Cái trách nhậm gìn giữ tiết trinh tuy không khó mà khó, cái phận sự làm người con gái thật dễ mà cũng không phải dễ. Nhưng muốn dễ hay muốn khó chị em tua khá : lòng hỏi lấy lòng thì hay.

Bổn phận người con gái lúc còn nhỏ, trên có cha mẹ chở che, dưới có chị anh chỉ bảo. Công việc nhà kể riêng thì làm mệt thì nghỉ, ít khi bị ép bị rầy. Nhứt là mấy cô ở nhà sang trọng, trăm ban vạn sự đều có tôi tớ làm thay, thành ra ngày chỉ tiêu biết bao là thì giờ nhàn rỗi. Nếu trong cái thì giờ nhàn rỗi ấy mình biết lợi dụng mà tu-tỉnh nết na thì lo gì không có « đức » ; biết lo học tập nữ hạnh nữ công, biết coi trong lo ngoài, môn kết môn còn, chỗ dư chỗ thiếu, đâu đó đều xong thì làm sao mà không có « tài » như chị em bạn. Mà một người con gái tài đức gồm hai, thì cha mẹ được khen được nhờ, thiếu gì nơi cầu thân kết nghĩa. Vả lại một người con gái có đức có tài khi ra lấy chồng sẽ trở nên một người vợ hiền, mà chồng gặp vợ hiền thì chồng nhờ con cậy, vui nghĩa tóc tơ, trăm năm hòa thuận, thế chẳng là vui thú một gia-đình để cùng nhau chung hưởng hay sao ? Mà chẳng những chồng con mình được nhờ mà thôi, cho đến cha mẹ ruột cũng được tiếng ngợi khen có con biết răng biết dạy thì nở mặt nở mày, cha mẹ chồng gặp phải dâu nên (dâu ngọt) cũng lấy làm yên bụng bằng lòng khỏi than khóc thở.

Mấy lời ngợi khen, bao nhiêu tiếng tốt, ấy chẳng qua lúc còn con gái phải lo giữ kỹ hai chữ đức tài. Tài đức không phải khó gìn, nhưng ít có chịu nghĩ rộng xét xa, mản đua theo bè bạn, ham vui những việc xấp thời, lo làm tối làm xỉnh, tranh hay tranh đẹp, rồi bày ra chuyện nhỏ chuyện to, mê mệt với dọng quyền tiếng kèn, mà sa vào lưới tình của mấy cậu trai dê nghiệt. Đến chừng sa nhơn sẩy bước, mới biết mình tê vực sâu, mình tự chôn mình vào nơi ô-uế tưởng có ăn năn cũng chẳng được nào, mà chừng ấy xấu mẹ xấu cha, dầu chết mấy thân cũng không lao sạch bợn nhơ mà trở lại hình con gái vậy!

Chị em ơi ! Đời bây giờ là đời tinh ma quỉ quái, chị em phần nhiều đều hay chữ, đã từng đọc đến báo-chương, chị em chắc cũng đã thấy lắm gương xấu đều hư của phường trong dâu trên bộc, chị em biết chê biết ghét, biết giận biết xa, vậy tôi khuyên chị em lúc còn con gái nên lo cho có đức có tài, nên giữ cho tới lúc ra đi lấy chồng mà thiên hạ phải công nhận mình là « con gái » vậy !

Cái thân trong giá trắng ngần,
Giữ sao cho vẹn mà đừng cho lem.
Đức tài xin khá xét xem,
Ngàn năm để tiếng chị em nước nhà!

VIÊN-TIỂU-THƯ

Xin quan trên ghé mắt

Nhà nước mà trị dân thì cần nhứt hơn hết phải lo giữ gìn sự yên tịnh cho lương dân, bởi đó cho nên khắp trong lục-tỉnh, mấy nơi yếu địa, cùng mấy chỗ vàm sông, mỗi chỗ đều có lập một cái đồn, mỗi một đồn đều có một thầy Đội, hoặc một chú Cai và ít tên lính, súng ống khí giái hẳn hòi ; ấy là nhà nước có ý để bảo toàn những sanh mạng và tài sản của lương dân ở xa tỉnh thành làm ăn cho yên ổn, vì buổi nầy đâu đâu cũng đều có những quân ăn cướp, thường tụ nhau phá hại lương dân. Chớ không phải lập đồn ra để lính ở đó đặng mà đón ngăn những ghe buôn của dân lương thiện, nay xét giấy mai xét Patênt mà làm nhiều đều bất tiện cho lương dân ; vì những ghe buôn mà lời lỗ rủi may nội trong con nước mà thôi ; tới sớm hơn một con nước mà lời được đôi ba trăm đồng, tới trễ một con nước mà thất lợi một hai trăm đồng cũng có. Cho nên những ghe buôn hễ chở hàng đầy ghe rồi thì ai ai cũng muốn đi cho mau tới chợ ; nhưng mà có nhiều khi bị đồn thủ kêu triệt lại đặng xét Patênt mà phải trễ nước.

Đã biết rằng phần tra xét theo trong sông rạch là phận sự của lính thủ đồn ; nhưng mà, có xét là xét những ghe của quân gian, hoặc những ghe nào mà hình dạng đáng nghi kỉ, chớ những ghe buôn, hàng hóa chở đầy, như là mấy chiếc ghe lúa ghe rồi, chở cá đã khẳm mèm, chẳng cần nói mà ai ai cũng đều biết những ghe ấy toàn là ghe của dân lương thiện, vậy mà tra xét nỗi gì, hòng kêu triệt người ta lại, ngăn trở nhiều bề làm cho bê trễ việc sanh nhai của dân lương thiện ?

Đã vậy mà rồi những quân côn đồ xâm mình xâm mẩy, chẳng có nghề nghiệp làm ăn, chúng nó dùng dịp ấy giả mạo lính đồn mà đi tra xét ghe buôn rồi lại thừa cơ mà cướp bóc của người ; như thế thì hại cho ghe buôn biết mấy.

Phàm muốn xét Patent thì có khó gì, phần việc ấy tôi tưởng nhà-nước cũng nên giao cho Thôn trưởng các làng thâu xét, thì tiện lợi biết dường nào. Vì trong mỗi làng mà có mấy chiếc ghe thì Thôn trưởng cứ coi theo bộ thoàn mà biết hết, mỗi năm chủ ghe đến đóng thuế thì Thôn trưởng cứ buộc họ đóng luôn mỗi chiếc ghe mỗi cái Patent ; chớ có cần chi mà phải cho lính ngăn trở những ghe buôn dọc đường mà tra xét. Làm như vậy thì đã chẳng mất thuế của nhà nước mà cũng khỏi bất tiện cho ghe buôn. Ấy có phải là cả hai đều được tiện lợi hay chăng ? Cúi xin các ngài nghĩ thử.

Nguyễn-thế-Ngọc

LỜI BÀN THÊM. — Mấy lời ông N. T. N. nói trên đây thật là hữu lý. Tôi còn nhớ năm 1923, khi tôi còn ở Lấpvò đã từng mục-kích những sự bất tiện cho ghe thương hồ — nhứt là ghe lúa ghe cá chở khẳm — nhiều quá. Vì rạch Lấpvò thì nhỏ, mà kinh Xáng liền với rạch ấy cũng không phải lớn lao rộng rãi gì. Khi nước lớn, chảy coi cuộn cuộn, những ghe khẳm chèo xuôi theo, trôi đi thật mau, ai dè ghe qua ngan chợ bị lính ở đồn Lấpvò kêu triệt phải ngừng. Lúc muốn ngừng ghe, bạn bè phải niệt cho ghe day lại, kế bị nước đạp riết tới làm cho ghe nghiêng mà chìm, hoặc ra vô cầu mà bể. Tưởng kêu mà chỉ, tế ra kêu biểu treo đèn lồn cao khỏi mui một thước tây mà làm quá bắt ăn cướp ! Rộn ràng thay !

HỒ-VĂN-HIỀN.

Hướng truyền

Một nước bí-mật

Một tờ báo Nhựt là *An đông* tân báo có đăng rằng : ở miền núi Hưng-yên về Mông-cổ, có một nước bí mật gọi là Sách-Luân, diện-tích cũng hơi rộng, mà trong có một trời đất riêng người ngoài chưa ai biết đến. Tương truyền rằng cư-dân ở đó là giống ăn thịt người. Hoặc có người nói ngày xưa những bọn tù trọng tội của nước Nga được tha bèn cướp con gái Mông cổ đem vào đấy sanh-tụ rồi sanh con đẻ cái mỗi ngày một nhiều, giống người Sách-Luân bây giờ tức là con cháu của bọn ấy.

Huân-tước nước Nhựt là Cung-kỳ Thao-Thiên lúc đi chơi cả nội ngoại Mông-cổ, lạc vào ở trong nước nầy ngẫu nhiên nghe một người đàn bà nói đến phong-tục nhân-tình và vật sản của nước bí-mật Sách-Luân từ đấy người thế-giới mới để tâm nghiên cứu đến.

Mấy năm trước nước Mỹ, đã từng tổ-chức một đội thám hiểm rất to, để đi vào khảo-sát nước bí-mật ấy nhưng sau cũng không thành. Công-ty Nam mản cũng định đi khảo-sát, phương cũng vì gặp nhiều việc khó khăn thành ra chưa vào đến nước bí-mật Sách-Luân được.

Độ đầu tháng nầy, mấy người Nhật Ngụ-ni ở Triều tiên là Xích-gián-ky Phong và Hùng-huân-Phong cũng đã định đi thám-hiểm ở miền ấy. Họ có đem theo cả máy chụp ảnh nữa.

Ta đợi xem nước bí-mật ấy ra thế nào ?

Lời yêu thiết ngỏ cùng độc-giả chư-tôn

Chư tôn có lòng tốt nhận xem tờ báo ấy là ơn, còn việc trả tiền đặng sốt sắn ấy là nghĩa. Làm người mà xử trọn ơn nghĩa thì trên thế nầy còn gì quí hóa bằng. Vậy kính xin quí vị — hoặc mới mua, hoặc mua cũ mà hết năm đã lâu — hễ có giấy nhà thơ mới đóng tiền, hoặc có người đến trình biên lai mà thân, nặn lòng cho nó bạc thì bổn báo rất thâm cảm thạnh tình.

. . .

Đã giúp, giúp nhau cho trọn nghĩa
Đồng-bào ta vẫn sẵn lòng nhơn
Vậy xin gởi đóng cho mau với
Bổn quán đồng nhân rất cảm ơn.

B Q.

CÁCH THỂ NHÀ LÀM VĂN VÀ PHÊ-BÌNH

Tôi nhơn lưu lạc giang hồ dời bước đến xứ nầy, xin vào giúp việc tại Đông-Pháp Thời-Báo mới hơn vài tuần lễ, đương chưn ướt chưn ráo, chưa hiểu hết trong nầy văn thể ra thế nào, và phong-tục tình-cảnh nhơn-vật ra sao, nên cầm đến cây viết lơ lớ láo láo, không biết chú ý về đề mục gì, đặng hạ cây viết vào giấy, song đến đây không lẽ ngồi không, nên cũng lạo thảo một đôi chương cho tất trách, để sắm một cái tiếng chê cười riêng cho trong xứ nầy.

Nhơn lúc giờ rảnh, dở xem nhựt trình « Đông-Pháp » là sở ý để học theo cách thức bài vở trong nầy, đặng để giúp việc, chợt thấy bài văn học phê-bình của báo T.N.Báo-kỷ, đọc qua đôi bận, lại biệt sanh ra một cái tư tưởng riêng, vì người xưa làm văn thể thức thế nào, người nay làm văn thể thức thế nào, thời càng tưởng đến câu văn dĩ thời dị mà ngậm người cho thế đạo.

Nhà làm văn trước khi chưa cầm đến cây viết, thời đã phải có một cái tư tưởng, một cái nghị luận, mà lại phải giữ chú ý vào việc gì, không luận đoản chương tiểu-thuyết thời phải như thế, cho đến dầy trang đặt quyển, tuy ngàn muôn lời, nói xa nói gần, nói bao nói biếm đều phải chiếu vào theo trong mục đích, tinh thần cái đề mục mình đã nêu tên trên đó, vậy nên cách thức nhà làm văn có mở thời phải có buộc, song đề mục chỉ có một câu, mà mình biến hóa diễn-dịch ra trường thiên đại đoản, thời phải xét từ ý cho khỏi chồng lặp, hay là sai lộn cái văn ý đáng để trước để sau, thời mới nên bực văn chương có giá trị trên đời.

Thể thức người xưa làm văn, như thợ trời đúc nên, như thần công giúp đỡ, như một vòng thái-cực, lần lần sau sanh sanh biến hóa không cùng mà kiết cuộc lại cũng trọn về trong âm dương nhị khí mà thôi, văn thể ấy không thể nào học theo được, nhưng mà cũng nên bắt chước cái chú ý, xem như kinh Dịch chủ việc bói xủ, thời cả bộ đều nói vào việc bói xủ, kinh Thơ nói chánh sự, thời cả bộ đều nói vào việc chánh sự, kinh Thi chủ ca vịnh, thời cả bộ đều chủ vào việc ca vịnh, kinh Lễ chủ tiết văn, thời cả bộ đều nói vào việc tiết văn, kinh Xuân-thu ngụ khen chê, thời cả bộ đều ngụ vào việc khen chê, từ đó về sau, nhà làm văn tuy không được như thể cách xưa, song cũng không đến lạc mất cái tôn-chỉ đại ý của đề mục, vì như nước linh lăng ngàn dòng muôn phái, mà cũng về trong một nguồn, vì như cây rậm rạp, ngàn nhành muôn lá, mà cũng về trong một cội, vậy nên văn chương truyền ra thời có giá trị, người ta đua nhau biên chép, có khi đến giấy ngoài chợ phải tăng giá cao (Lạc-dương chi quới) đến nỗi người tới sau không còn giấy mà mua, ấy là văn chương đại gia, văn chương tài tử, đến nay người còn truyền tụng.

Vả lại văn chương có quan hệ đến thế đạo lắm, không luận nói về luân lý, nói về thời-sự, nói về thương-mãi, dân-vật phong-cảnh, việc nầy việc khác, xứ nọ xứ kia, tức đến bài văn nhàn-đàm du-hí, để cho kẻ xem vui lòng, đều phải giữ cho có yếu nước thể thông, để hậu phong-hóa, mở trí dân, xem ra chừng nào thời càng cảm phát ra chừng nấy, chớ không phải vụ tại trau chuốt lời nói cho đẹp đẻ, cốt phông tình, có đưa đẩy, như thời nước Trịnh nước Vệ, để cho các cậu phong lưu, say tình hoa nguyệt, các cô yểu điệu, cợt thú bướm ong, mượn đó ngâm nga, lấy làm một bài văn đại biểu cho mình tả cảnh, mà lấy làm hay, lại không phải vụ tại trang tác lời cho khí khái, có dồng-cảm, có hùng khí, mà không lường thời thế, không đối nghĩa lý, có thể khích phát chí khí quốc dân, mà để kẻ ngu ngoan tập nhiễm lại càng thêm hung hăng ra nữa, thời các thức văn ấy là làm hư thế đạo, làm hoại lòng người, mà xem từ ý thời trợi trạc chấp vá, đầu bên Ngô mà đuôi bên Sở, (Ngô đầu Sở vĩ, là văn không tiếp tục) không ăn thua vào đâu cả. Vậy nên các nhà làm văn phải biết hiện nay trong dân gian lấy sự xem nhựt-báo làm sự học, phải nghĩ sao văn chương cho có cốt cách, sao cho có ích trong thế cuộc, mở được trí dân, nếu không vậy, mà cầu chỉnh đốn việc đời, cảm hóa lòng dân, thời chẳng khác chi lấm dục cái nguồn, mà cầu cái dòng cho trong, làm vậy cái cây, mà cầu cái bóng cho thẳng, thời cũng ra sự trái lẽ lắm.

Nhà làm văn là khó, mà nhà phê-bình lại càng thêm khó, nhà làm văn thường thường có chú ý một nơi ; mà nói quanh quất, nói bao biếm, không nói ra cho rõ, hoặc đã rốt bài mà còn lưu dư ý lại, buồn chi cảnh ngộ có kẻ thuận kẻ nghịch, tình người có khi buồn khi vui, hoặc thấy cảnh sanh tình, hoặc mượn vật thác hứng, nhà làm văn tình cảnh khác nhau, nên từ ý cũng khác nhau, nhà phê bình đọc bài văn người làm, thời phải như tưởng thấy người đó, như lâm cảnh ngộ đó thời cầm cây viết phê bình, như cân như đo, công bằng vuôn vức, mới khỏi sự lầm lỗi.

Nhà làm văn lại phải biết văn chương mình làm ra có khi tả thiệt sự trạng, có khi chỉ ngụ vi ý, vậy nên phải mượn tay nhà phê bình thêu dệt, như mai điểm tuyết, như gấm thêm hoa, tinh thần càng lộ, từ ý càng rõ thì xem càng thêm vui lòng, nếu không có nhà phê bình có nhãn lực bút lực thời tuy nhà ngọc phùng châu, ngàn năm chỉ phủ cho giấy trắng mực đem làm chứng, tâm sự tình cảnh ai hay biện bạch lưu lộ ra cho mình.

Vả lại nhà phê bình cũng phải biết văn chương với thế đạo là quan hệ nhau lắm, nên cầm cây viết thời phải trước lập định một cái chủ nghĩa, để làm một cái gương khuyên răn cho đời, như xem trong bài văn câu nào mà có ý kiến về sự hóa dân thành tục, thời câu tuy vụng, mà cũng cho vào trong phẩm bình, còn câu nào mà có ý kiến về sự thương phong bại hóa, thời câu tuy hay, mà cũng ra tay phê bát, chớ không phải chỉ lấy văn chương hay dở phê bình làm cao thấp mà không cần nghĩ chi đến thế đạo và nhơn tâm, như thế thì không khác chi bờ nước đã lở, không ra công bồi đắp, mà lại xoi thêm, ngọn lửa đương hừng, không ra công vùi tắc, mà lại quạt thêm, vậy thời người làm văn đã mất chí ý người xưa, nhà phê bình lại ra tay giúp đỡ lên nữa, tôi cầu xin nhà làm văn và nhà phê bình đều lấy thế đạo nhơn tâm làm chủ nghĩa, thời trí dân một ngày một tiến hóa, thế đạo một ngày một văn minh, hoặc may tôi lỡ ngu trong đất nầy cũng đặng tập theo văn hóa miền nam được ít nhiều ấy là chỗ hi vọng lắm lắm đó.

TÔN-NGUYÊN.

CÁO BẠCH

Nhơn ngày 1er Juin tới đây nhằm lễ Đ. C. T. T. hạ xuống (Pentecôte) các ty các sở đều nghỉ, Bổn-báo xin kiếu lỗi nghỉ một kỳ ; số báo 299 đến ngày thứ tư 3 Juin mới đăng tiếp.

BỔN-BÁO

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

Nhàn đàm

TÔI NÓI NÓ GIÀU HIỂU HƠN ?

Ông. — Nè bà, thằng con trai lớn mình đương học tại trường Cao-đẳng Hanoi. Vậy mình thừa lúc nầy cậy mai dong xuống T. N. nói cho mình làm suôi với hai vợ chồng ông C. T là tay giàu có lớn trong xứ mình, phòng ngày sau con mình được hưởng cái gia tài đó, ý bà nghĩ sao ?

Bà. — Ý, không được đâu ông.

Ông. — Sao vậy ?

Bà. — Thằng con mình thì ốm yếu, hình vóc nhà văn, còn con của ông C. T. mập ú tù lù, không xứng đào kép đâu mà ông làm như vậy.

Ông. — Thì bây giờ nó mập vậy, chớ ngày nào nó sanh đẻ được một hai lần thì nó ốm lại có sao bà sợ ?

Bà. — Ông nói nghe cũng phải, song tôi nghe nói con ấy nó cạo gọt, dồi phấn, ướp dầu thơm cả ngày, thử con gái mà làm cách đó, ý tôi sao không muốn.

Ông. — Nó là con nhà giàu, thiếu gì tiền bạc, nó lấy tiền nó, nó mua dao nó cạo, nó gọt, mua phấn nó dồi, mua dầu nó ướp, tốn hao chi của mình mà phòng lo. Nếu bà muốn cho nó ăn mặc theo những đứa hàn vi rồi coi sao xứng với con mình là học trò trường Cao đẳng ?

Bà. — Tôi lại còn nghe nói nó không biết lễ nghĩa phép tắc gì hết. May và nó cũng không thuộc, còn nói gì việc bếp nồi, nó có thèm biết tới ở đâu.

Ông. — Mấy đều ấy bà khỏi lo mà ! Để nó về nhà mình đây vài tháng coi, như quả thiệt nó không biết phép tắc lễ nghĩa, thì mình sẽ cho nó lên nhà Trắng với đứa con gái mình mà học cho biết. Còn như may và, nếu nó không biết, bà cũng đừng lo, nó sẽ xuất tiền của nó, mướn thợ may cho nó, có hệ gì đâu ? Còn như việc bếp nồi nó không biết tới thì có bồi bếp thiếu chi. Vậy xin bà hãy an tâm để cho tôi tính.

Bà. — Dưới đời có ai mà cưới dâu về rồi lại cho đi học nhà Trắng bao giờ, ông tính vậy không sợ người ta chê cười sao ?

Ông. — Ai cười tôi chịu cho, mình kể là kẻ cái giàu có lớn của nó đây nè, chớ ba mươi đời cái sợ người ta cười thì nghèo mạt kiếp.

Bà. — Nè ông, mà nghĩ lại nó không biết cái gì hết tôi e chừng mình cưới nó về đây, tôi phải đi nấu cơm cho nó ăn, quạt mùng cho nó ngủ da ông !

Ông. — Nó giàu hơn mình thập bội, số tiền nó đem về cho con mình đó quí hơn cái gì hết, dầu cho tôi mà phải đi giăng võng cho nó nằm đi nữa tôi cũng chẳng có sờn lòng, huống chi là bà nấu cơm cho nó ăn !

Bà. — Té ra ông tính cưới dâu về rồi tôi với ông xúm lại làm «đầu» cho nó sao chớ ! Xin ông hãy giảm bớt cái sự tham giàu, và kiếm đứa nào biết công ăn chuyện làm, và cho thanh bai, chớ con nầy dã không nên thân gì, mà lại mập ú coi không xứng với con trai mình nên tôi không chịu.

Ông giận. — Ý ! uổng lắm bà à. Bà nầy sao quê quá cứ cãi với tôi hoài, người ta nói nó giàu lớn ! bà nghe chưa ? nó giàu ! nó giàu ! bà hiểu chưa ? nó xấu, nó hư, nó mập, nó ốm gì cũng tha hồ hết ! nó giàu đây nè ! bỏ sao đặng ? cái đó mới là hạp ý của tôi !

Bà. — Hi-hi...

NGỌC-LANG

Phải ngừa thuốc giả

Kính lời tỏ với lục-châu chư-tôn được rõ : những các thứ thuốc cao, đơn, hoàn, tán của bổn đường, đều là thuốc của ông lương-y Vi-Tế-Sanh bổn thân ra công chọn lựa các thứ thánh dược nơi mấy danh san, mà chế luyện cho được tận thiện tận mỹ, rồi mới đem ra mà cứu chúng giúp đời, dùng bình ông Phật mập mà làm ký hiệu. Xưa nay cứu sống mạng người, lấy số ngàn muôn mà kể, khắp cả hoàn cầu thảy đều xưng danh tụng đức, thiệt bổn đường mừng chẳng xiết chi.

Chẳng dè mới đây lại có kẻ gian nó giục đồ tư lợi, chẳng kể tổn nhơn hại mạng, nên nó dùng các thứ thuốc rất xấu hèn mà chế ra các thứ cao đơn hoàn tán, rồi nó nhái theo hiệu Nhị Thiên Đường, như là Thiên..... Đường) hay (Tiên... Đường) vân vân và làm những bao, những hộp, những ve, giống tựa tựa như của bổn đường vậy mà gởi bán khắp nơi, song hãy xem cho kỹ thì ắt biết giả chơn.

Vậy từ đây nếu chư tôn có mua thuốc của bổn đường thì phải nhìn cho kỹ chữ hiệu NHỊ THIÊN ĐƯỜNG và hình ông Phật mập thì mới khỏi lầm đồ giả mạo.

Nhị-Thiên-Đường
38, rue de Canton, 38, Cholon.
Chủ-nhơn cẩn-cáo.

Đông-Pháp Thời-sự

SAIGON

GIÁ BẠC

Kho nhà nước	11 f.	20
Đông-pháp Ngân-hàng (Banque de l'Indochine)	11	20
Trung-hoa Công-nghệ Ngân-hàng (Banque Industrielle de chine)	11	20
Hongkong et Shanghai	11	20
Chartered Bank	11	20

GIÁ LÚA GẠO

Mỗi bao một trăm kilos chở đến tỉnh luôn và cái bao nữa :

Lúa Vĩnh-long	5 $ 85	tới	5 $	95
Lúa Gò-công	6 10	—	6	20
Lúa Bãi-xàu	6 00	—	6	10
Lúa Bảo-lộc	6 10	—	6	20
Lúa Cao-man (trắng)	5 65	—	5	75
Lúa Cao-man (đỏ)	5 35	—	5	45
Giá thường tự	6 01	—	6	11

Giá giấy Quốc trái Đông-Pháp : 52 $ 40

TÀU ĐI CÁC NƯỚC

TÀU TỚI

Chiếc d'Entrecasteaux ở Port Saïd chạy qua Đông Pháp hôm 20 Mai.

Chiếc Amazone ở Marseille bửa 27 Mai sẽ qua tới.

Chiếc l'Amboise ở Trung-Hoa và Nhựt bổn bửa 29 Mai sẽ qua tới.

Chiếc Angkor ở Marseille bửa 2 Juin sẽ qua tới.

TÀU CHẠY ĐI

Chiếc l'Amazone bửa 30 Mai sẽ chạy ra Bắckỳ.

Chiếc l'Amboise bửa 2 Juin sẽ chạy qua Marseille.

Chiếc l'Angkor bửa 5 Juin sẽ chạy qua Trung Huê và Nhựt bổn.

MỘT CUỘC ĐUA XE MÁY RẤT VUI

Saigon. — Bửa chúa nhựt, 24 Mai rồi đây mới 3 giờ rưỡi khuya mà các nẻo đường Saigon, thấy người ta cỡi xe đua chạy đông không biết mấy. Ấy là mấy người đến dự cuộc đua xe máy Saigon Hốcmôn Saigon của Tòa báo l'Impartial và Trung Lập bày ra đó. Giờ ấy họ kéo nhau xuống tòa T. L. B. mà lãnh số hiệu, rồi trở lên trước dinh Toàn quyền mà đợi người sắp đặc thứ tự.

Đến 5 giờ 20 phút, sắp đặc thứ tự xong xuôi, ở sau nhà thờ có một đọc dài như một đám rừng xe máy vậy. Còn thiên hạ tựu tới coi đứng hai bên lề tay chỉ trỏ mỏng trăm trỏ, khi ngợi khen xe, khi chê người cỡi, đông như mấy ngày lễ lớn vậy.

Đúng 5 giờ rưỡi khởi sự chạy, ai cũng khom lưng cúp cổ, hết sức hết gân, xa xa nghe rột !! bể boa đó, gần gần nghe rẹt ! tá xẹ cánh. May là họ đăng lên 499 người, mà bửa đi đua còn có 366, song coi cũng chật đường, lấn chen nhau mà chạy. Họ chạy mất bỏ mấy người đi coi đứng bơ vơ, rồi mạnh ai nấy nhình mặt nhau mà chịu ..

Một lát nghe nói họ về, họ về.... à hà ! họ chẳng bỏ mình ở đây hiêu quạnh ! Kẻ sau hỏi người trước : Họ về, họ về, mà Tây hay là Annam đó vậy ? Cha Tây, cha Tây về trước đây, ơ kìa kìa. Didou ăn hạng nhứt rồi, giỏi thát kinh, chạy 50 ngàn thước có 1 giờ 27 phút !

Ừa, kìa nữa kìa, ừ ừ Annam, cha rút, rút riết đi anh, ừ được, coi bộ khoẻ quá mà, đó đó tới rồi, ủa Đoàn văn Lâu cỡi xe B. C. nhẹ quá. Thôi ăn hạng nhứt cũng xe máy, mà hạng nhì cũng lãnh xe máy, vậy cũng xong, tôi vài có nón đưng cho anh lé trầy dăn gối !

Ừ mà còn nữa kìa, cha, cha, tranh nhau lung quá. Đó tới khúc quẹo Thị nghè rồi, ở ở tê, tê chồng, nại biết bao nhiêu, sao không siết thắng ? Tốp nầy về rất đông, rút riết đi máy anh, đó thấy chưa, áo vàng qua mặt áo xanh, được rồi, ráng chút nữa nghỉ khoẻ hơn nhiều quá. Tôi nói vậy còn, lo đính đề mất trớn xe làm sao rút kịp. À, tới rồi đây, đó Léost hạng ba, Célicourt hạng tư, Lakermance hạng năm, Ng. v. Lam hạng sáu, Huỳnh v. Đông hạng bảy, Võ v. Nhơn hạng tám, Ng. v. Đồng hạng chín kế chu Petitjean hạng mười vân vân.

Mấy người ấy về mệt thở chẳng ra hơi thế mà tôi gặp một chị nọ dòn hỏi anh kia nghe tức cười quá. Nè anh..., anh về hạng mấy ? 17, tôi về hạng...! Cha giỏi quá, còn ở nhà tôi đâu ? Ba con Quảng hồi mới phát ra chạy cặp theo tôi, lên tới Gôvấp ánh bương theo tớp đâu rồi... rồi... mất !

— Ủa, vậy sao mà chưa về tới đây ?

— Còn ở trên Hốcmôn ớ.

— Ở chi trên ?

— Tôn Hốcmôn ánh than tức ruột, tôi tưởng ánh xẹp bôm, gở boa-đó liện cho ánh, ai dè không phải tức cái ruột xe, mà là tức cái ruột ánh !

— Rồi có sao không !

— Có sao đâu, ánh kêu thằng tư Mã kị ghé nhà một tô cháo lòng rồi nống tách cà phê ô lo, huốn đái chạy sau lát nửa thì tới mà !

Chiều thứ hai, mới bốn giờ họ tựu tới T. L. B. lãnh phần thưởng cũng đông mà đi coi cũng lắm. Kẻ lãnh thưởng vui cười mà người đứng coi... coi bộ ưe đệ.

ĐƠN ĐẦU MÀ KHẢY TAI TRÂU

Travinh. — Một buổi chiều thứ bảy kia, trời thanh gió mát, nhơn dịp rảnh dề bước dạo chơi, trước là bông cảnh xem người, sau đến thăm người bạn chơi cho giải chút cơn sầu muộn.

Khi vừa đến một giang nhà kia, trước có bao hàng rào sắt sơn đỏ, phía trong có xây 2 bồn bông trồng toàn là bông huệ. Nhà ba căn, vách tường, nền đúc cửa vòng nguyệt treo sáo sơn xanh, chính giữa có đề tấm bình phong màu tiềm.

Thấy cái nhà cũng khá đẹp, tôi có ý khen thầm, nên cuốm rất đi lần từ bước dặng có rộng ngày giờ mà xem cho tường tận. Lòng đang suy nghĩ, cặp mắt láo liên, bỗng đâu chợt thấy một cô tuổi độ trăng rằm, mặc bộ đồ hàng trắng, ngồi trên ghế mây tròn đề trước hàng ba, đang xem một tờ nhựt báo. Bỗng chút xảy qua nói với cậu mặc áo trắng quần lãnh đen, tuổi tôi hai mươi, cũng đứng gần nơi đó, song nói đều chi thì tôi không rõ, chỉ nghe cậu nọ trả lời : Lúc nầy tao có mèo... sau rốt lại nghe cậu ấy lên một cách rất hùng hào cường bạo như vầy : « Nó dề nhựt trình, tao cầm tờ nhựt trình đập trên đầu nó », dứt lời cậu ngoe ngoẩy bước vô. Ôi ! nghe qua tôi lấy làm ngạc nhiên cho cái nhà đường ấy mà có người hung hãn thế ấy. Cái khen dồi khi nầy bấy nhiêu, bây giờ tôi lại chê đó bấy nhiêu. Tôi và đi và nghĩ cho cái người sao quá nên lỗ mãng, ăn nói chẳng thọn lời, đường tuồng trong nhà không còn kẻ lớn. Dầu ai xa lạ thế nào mà nghe cậu nói mấy câu trên đây, cũng đủ biết cho cậu là người đứng trong sang nào rồi.

Khi tôi đến nhà bạn tôi, hỏi ra mới biết đó là : « Đề xồm con ». Số là ông thân của cậu lúc trước hàn vi, sau nhờ sự giỏi gián nhậm lẹ mới chiếm đặng cái trách nhậm lớn lao với Nhà nước, nhờ đó mà ngày nay trong nhà dặng dư dả lối ít trăm là công, ruộng đất thì không. Ông thân của cậu có tánh cưng con, nên chỉ cậu học tới lớp nhì, lớp ba chi đó rồi thôi ở nhà mài miết đến giờ. Cũng có đôi khi đi coi vợ cho cậu, nhưng chẳng đâu xong. Cậu thầm tưởng cậu là giàu sang dung đăng hơn người nên lấy làm tự kiêu tự phụ, cậu hằng trông mong kiếm chỗ lứa ngân đặng có sắm auto, canot. Mà hỡi ôi ! lứa ngân đâu có gả nơi... Cái sở thích của cậu là sớm đạo dầu lăng chiều chơi gốc chợ đặng có bẻ he với bọn hoa tường vi phường liễu ngõ. Bởi vậy mà ngày nay người ta đồn rùm tại đó mới nảy sanh một con « Đề xồm con ». Cậu đã chẳng biết hổ người lại còn xưng xưng xưng bá. Một hôm, em gái cậu (là cô mặc đồ hàng trắng khi nầy) coi tờ « Đông-Pháp Thời-báo » thấy bài : Đề bẫy, bèn đưa cho cậu coi và khuyên cậu bỏ tánh đề xồm, kẻo bị dề nhựt trình, nên cậu nổi giận tôi đình mà xuất ngôn vô độ như thế. Ấy là lời phải chẳng chịu nghe lại còn toan làm dữ.

Thì mới quả « Đờn đâu mà khảy tai trâu » cho uổng ?

BỞI THIẾU NGƯỜI LO

Rạchgia. — Từ ngày hội đua cầu Rạchgia đi Longxuyên đâu cầu thành được hình « Ông Địa » về tới nay, thì có lẽ hội Longxuyên cũng mỏi lòng trông đợi cuộc tái đấu (match de revanche) lắm chớ ! Song sự mơ ước của hội Longxuyên bất thành là tại Rạchgia không có sân, nên không lẽ Rạchgia mời đá revanche mà phải mượn sân Longxuyên sao phải. Bởi vậy cho nên, hai hội đều ước ao làm sao cho Rạchgia có một sân banh như mấy tỉnh khác, trước là có chỗ đá với hội Longxuyên sau nữa để cho mấy thầy cùng người mộ cuộc đá banh tập luyện gân cốt.

Nay sẵn dịp có quan lớn Đốc-phủ sứ Lê quang Liêm dit Hảy lại trấn nhậm xứ nầy, thì có lẽ sự mơ ước nói trên đây, ắt thành tựu được. Vì ngài là một vị quan lớn rất công bình chánh trực ; ở với tôi dân như tình phụ tử, còn việc sắp đặt cuộc thể thao (sport) thì ngài lại rất thông thạo và sốt sắn lắm vì tôi biết khi ngài còn lãnh quyền Tri phủ trấn nhậm tại châu thành Longxuyên thì ngài còn sốt sắn lo cuộc thể thao cho xứ ấy rất vẻn vang thay, huống chi nay ngài đã có làm Hội trưởng (Président) các hội Thể thao trong mấy tỉnh mà ngài đã trấn nhậm rồi như : Longxuyên, Vinhlong và Bariа, lẽ nào ngài lại sa chi chút ơn mọn chẳng xin giùm một miếng đất dặng làm sân banh trong bổn tỉnh cho kẻ tôi em có chỗ tập rèn gân cốt nay sao.

Theo ý tôi tưởng nếu quan lớn Lê đại nhơn chịu lãnh quyền Hội trưởng hội đua cầu Rạchgia thì cái sân banh nói trên đây chắc hoàn thành. Chúng ấy mới phỉ lòng của trẻ em trong châu thành Rạchgia ước ao từ thuở.

LONG CHÂU

Lời nói thêm. — Những đều cần xin và ước ao của M. Long Châu trên đây thật là hữu ích, theo ý tôi tưởng nếu quan lớn Lê chịu nhơn chút giờ dư, ghé mắt lo giùm cho kẻ tôi em, lập thành một cái sân đá banh, thì chẳng những hữu ích cho mấy người ở Rạchgia thuộc quyền ngài dạy dỗ, mà hội đua cầu Longxuyên, là hội trước kia nhờ tay ngài dựng lên, cũng có chỗ vô ra để tranh tài thử sức với hội Rạchgia thì hai xứ đã liên lạc nhau, mà cả hai châu thành cũng đều có cuộc vui xứng đáng vậy. Mong rằng quan lớn chẳng phụ lòng ước ao, thì kẻ tôi em lấy làm hữu phúc lắm.

HỒ-VĂN-HIỀN.

CHINA CHƠI KHÁCH-TRÚ CHỊU

Longxuyên. — Tại khách sạn N. T. có một ả kỹ nữ mới đến độ vài hôm, còn nương bông Đạm-Tiên mà chờ tay cự phú. Dịp đâu may mắng lạ dường, khiến thâu tai một chàng công tử D. tại tỉnh. Công tử D. vốn là con khách lại, nhà giàu có nhứt nhì tại chợ ; nhưng cậu ít nghe nhủng lời nghiêm huấn của mẹ cha, ngày tối cư đeo đuổi theo mấy ả bán phấn buôn hương cho nên rành việc phong tình hơn ai ết thảy. Cậu tuy là con nhà cự phú song hà tiện ít ai bì, cậu lại còn học thói Sở Khanh, một tay chôn biết mấy nhành phù dung.

Khi bắt được mùi hương, công tử D. đành áo quần xuề xang, rồi dắc giáo sư đi dạo ; trước giả ngoạn kiểu giải sầu sau tiện bề ghé nơi khách sạn. Đến nơi công tử D. gặp mặt hướng nhan, cô nọ vùng « chào hỏi » khiến tâm thần chàng bồng rỡng. Càng nhình càng say tấc lòng, thiệt là sắc nước hương trời, mình thấp, cườm tay tròn như ống chỉ, miệng cười có hai đồng tiền, công tử quyết cho hoa nọ vào tay, nên ráng sức bình sanh, trổi dọng kèn, dọng quyển, làm cho cô kia tai nghe êm ái, trí lại ngẩn ngơ vì ngòn đờn chàng công tử D. rất tươi, bèn học thói nàng Kiều ôm gối theo chàng Sở-Khanh lập tức. Lúc ra đi nhằm cơn mưa rỉ rả, nào là trơn trợt, nào là sa hố sụp mương, công tử D vì tác dạ thương nàng hết lòng điều dắc. Khi đến chỗ của công tử D đã sắp đặc sẵn sàng là nơi sau nhà lầng M. P. Công tử D. liền mượn nơi đây mà hẹn ngọc thề vàng cùng ả nọ, nào là kết tóc trăm năm, nào là gà nghĩa đến già. Làm cho ả kỹ nữ mê một tâm thần, mà quên hết những hồi khổ cực. Khi tàng cuộc mây Sở mưa Tần, công tử D. mượn kế đi ngoài rồi cong lưng cút thẳng. Ôi ! nhục cho một chàng công tử đường đường diện mạo, mà học chi cái thói hàn mạt, chẳng kiếm đều kiếm nhẻ ! giả mang thay !

Còn ả kỹ nữ kia những tin lòng công tử D. ngồi chờ một ngày một biệt, mới rõ lòng công tử bạc đen ; đành bước cần ra về, mà miệng vẫn lầm thầm : « Cái đồ công tử lừa cái giống Sở-Khanh bạc ! nó vậy liều dập hoa cho đã thèm mà chẳng chút chi tình nghĩa, lúc ra về chẳng được tiếng ô rô hoa. Ôi thôi trới kệ cái giống vô tình, từ đây ta chẳng lầm mi nữa !!!

Những mảng than thân trách phận, phút gặp khách X. bán xáo xáo, chào hỏi lăng xăng, khách X. liền rủ ả nọ rằng : « Cái lầy có đi theo ngộ lại lầng nhà hàng cơm tây của Mme C. ăn đồ tây, ngộ bao cho không làm sao lại ! Bắn dịp may ả được hồi kiến cần bụng, nên đi theo khách X. một nước.

Ôi ! Nghỉ nực cười thay cho khách X. ả kỹ nữ hà mắc phải lay công tử lừa mà gặp khách X. bao ; thiệt là tử tế lắm. Phải vậy không khách X. ?

ĐẠM-TIÊN

BA NÀI GIỮA CHỢ

Tđyninh. — Bửa thứ bảy 24 Mai, lúc 4 giờ sáng, đang buổi bình minh, xảy đâu có tiếng kêu trời xin người đến cứu, tại nơi đường Tâm long nơi chợ mới. Ấy là tiếng la của một người đờn bà tên Phạm thị Vạng, 24 tuổi ở làng Tân bình, năng kéo cui bằng xe bò đem bán cho khách trú tại chợ. Thừa lúc vắng người và Thị Vạng đi có một mình nên hai cậu ba nài tên Ngô văn Thu và Tô văn Sốc dit Phước, vốn là cựu lính mà ta ở làng Hiệp ninh, chẳng biết trôi cá đêm hai cậu lâm ốm không trúng mối hay sao nên tìm đăng trở về mới gặp Thị Vạng nơi vắng người hai cậu toan bề trêu ghẹo và xin năng thuận tình chừng năm phut mà thôi. Thị Vạng cam lòng chẳ tiết mới ra cai thủ đoạn đặng trừ lũ ba nài, nên phải bị đứa bóp họng đứa lột q... song chúng nó không làm chi nên việc, tùng thế phải mượn của nàng hết một đôi bông vàng và một chiếc đồng rồi tìm đăng bỏn tẩu.

Trời không dung cho kẻ bạo tàng nên khiến cho chủ lính Trần văn Tự đi rồn gặp 2 cậu tên mới dẫn bôi cho ông có mở đường tra xét, rồi giải hai ả ba nài đến quan trên cho biết mặt.

DOÀN-NGỌ

GƯƠNG TỐT

Longmỹ. — Ông cả Phạm-văn-Hỏ ở làng Long trị, quận Long-mỹ người tuổi đã 60, mà còn lo việc ích lợi chung cho đoàn trẻ, rõ ra là người có lòng sốt sắn với đời ít có.

Từ ngày làng Long-trị có một cái trường học tới nay (trường học nầy ở xa nhà công sở, tại Xẻo-Xu) bề dạy dỗ ban dầu còn tấn phát, học trò đặng 5 3 chục đứa, sau lại từ năm 1923 tới nay học trò còn chừng 9, 10 đứa.

Ông cả thấy vậy chạy tờ cùng quan trên mà xin dời nhà trường lại xóm Cái-Nai gần nhà công sở và người có chịu 60 đồng về sự tổn phí. Bởi vì xóm Cái-Nai nhà cửa đông, con nít lại nhiều mà xa nhà trường chẳng thể nào đi học đặng. Bởi vậy người người đều than van. Có con mà không biết làm sao cho đến trường đặng học. Muốn cho ra Long-mỹ thì đường xa, còn về Xẻo-xu đường đi bát tiện, như mùa khô chẳng nói chi còn đến mùa mưa, không thể nào đi dặng.

Vậy cúi xin quan trên mở lòng hải hà chi lượng mà dời trường học về xóm Cái-Nai cho dễ bề dạy dỗ.

Đa-tạ

Lưu-văn-Lạc

H. Humbert
78, Boulevard Bonnard

Bijoux FIX

Có bán đồng hồ trái quít và đồng hồ đi đúng giờ lắm, giá rẻ như mua bên Tây.

Đồng hồ trái quít thứ thường số 13 vỏ bạc 130 quan.

Đồng hồ trái quít thứ thường số 16 vỏ có chạm 95 quan.

Đồng hồ trái quít thứ thường số 16 vỏ bạc có chạm 150 quan.

Đồng hồ trái quít hiệu *LIP* số 16 vỏ bạc 195 quan.

Đồng hồ trái quít hiệu *LIP* số 16 vỏ mạ vàng 235 quan.

Đồng hồ trái quít hiệu *LIP* số 16 vỏ vàng 18 ca-ra 775 quan.

Chronographes hiệu *LIP* vỏ bạc có chạm 425 quan.

Đồng hồ trái quít hiệu *LIP* thiệt giẹp số 18 vỏ bạc có chạm 210 quan.

Đồng hồ trái quít của đờn bà bằng bạc có chạm số mười 220 quan.

Yết thị đấu giá

PROVINCE DE GIADINH

AVIS D'ADJUDICATION

Lieu, date et heures de l'adjudication : Inspection de Giadinh, le 18 Juin 1925, neuf heures du matin.

Objet : Construction d'un Dinh au village de Tân-hưng, canton de Binh-thanh-ha (Circonscription de Govap).

Importance approximative	2.241 $	85
Cautionnement provisoire	35	00
Cautionnement définitif	70	00

Bureau où le cahier des charges peut être consulté : Inspection de Giadinh, de Bureau du Gouvernement.

Giadinh, le 7 Mai 1925.
L'Administrateur,
Signé : CULLIERET.

TRỒNG RĂNG
QUAN LƯƠNG Y CUNAUD
6 đường Chasseloup-Laubat
số nhà 15

Nhổ răng một cách rất êm ái.
Trồng răng bằng sành và răng vàng

Rửa cái nhục ngàn xưa

Cái nhục nầy bấy lâu nay dân tộc Annam ta mang trịu trịu trong mình. Ai là người biết việc đời, cũng đều bực bội cả. Vậy ngày nay chánh là buổi anh em chúng ta phải mượn trận mưa Âu, luồng gió Mỹ mà tắm rửa, bong chang cho sạch sẽ, dùng để con một chút bợn nhơ nào vấy vít vào mình ta mới phải.

Cái nhục ấy là cái nhục bỏ trôi quyền lợi của nước mình cho Chà, khách tom tháu đó. Mà ta đành khoanh tay ngồi ngó vậy. Bởi thế nên bổn Công-Ty NHUẬN-QUÁN, Saigon-Bazar N° 57, rue Catinat, Saigon, mới sốt gan hùn hiệp nhau mà dựng nên một cửa hàng, bán đồ ngoại hóa, để cung hiến cho đồng bào ta, ai là người ưa thích.

Kể từ ngày 18 Avril 1924 bổn Công-ty đã mở cửa tiếp khách cho đến nay là trọn một năm chẵn. Nói cho phải, cũng nhờ đồng bào ta hạ cố, đến giao thiệp nhiều, nên tháng rồi bổn Công-ty tính sổ chung niên thì là chánh cũng đặng thạnh vượng. Sau khi bổn Công-ty phát hiện rồi, cách năm ba tháng, bổn Công-ty hậu cố lại thì thấy đồng bào ta nhiều chỗ tiếp chúng theo, thì lòng của bổn Công-ty thấy anh em theo mà chen bước cạnh tranh trong thương trường như vậy thì mừng vui vô hạng. Bổn Công-ty thấy anh em tấn đặng một bước rồi, nên bổn Công-ty mới trộm tơi một bực nữa cho rộng đường. Cho nên trong tháng Juillet 1924, bổn Công-ty mới in một tờ giá mục cập theo báo L. T. T. V đặng công hiến cho đồng bào ta mấy vị ở xa gởi mua contre remboursement. Sau khi cập tờ giá-mục theo báo rồi, thì bổn Công-ty tiếp đặng gần cả ngàn bức thư khen tặng rằng bổn Công-ty bán giá rẻ, đồ tốt, cách gói gắm kỹ lưỡng v. v.

Vậy nay kể từ 15 Mai 1925, bổn hiệu hạ giá bán rẻ một cách lạ. Bổn hiệu làm như vậy chẳng phải có ý cạnh tranh với các tiệm Annam đâu, ấy là cách báo bổ cái thạnh tình dư một năm nay của đồng bào chiếu cố đó. Theo cái prix courant 1924, nay cũng hạ giá rẻ hơn nữa. Lường giá bổn hiệu thấp nhẹ cầu khẩn đồng bào ta hãy niệm tình máu mủ Hồng-Lạc cư đến tiệm Annam ta mà mua, giúp lẫn nhau, đừng nể chi mấy rẻ một hai xu, làm cho cuộc mua bán của Annam ta đỡ sợ, ngõ rửa cái nhục ngàn xưa.

Vài hàng quê kịch cúi xin đồng bào niệm tình cho.

Nay cáo bạch
NHUẬN-QUÁN Saigon-Bazar
57, rue Catinat, Saigon

TIỂU THUYẾT MỚI

« LÁ THƠ RƠI »

Tác giả :
Nguyễn - Tường — Nhuận - sắc : Hồng-Tiêu
Hay lắm !!!

BÁN TẠI { Saigon : Ngô-châu-Danh Professeur Institution Ng.-phan-Long.
Travinh : Lê-Thanh Frères.

và tại nhà Tác-giả : Nguyễn-Tường Instituteur à Travinh

Giá mỗi cuốn..... 0 $ 35.
Ở xa xin gởi tới 0 $ 04 cò.

Muốn bán

Một cái xe hơi Renault, 10 H. P. kiểu 1921, năm chỗ ngồi, xe còn mới và đủ đồ phụ tùng.

Ai muốn mua xin do nơi Bổn quán mà thương nghị giá cả.

RẺ DÂU BÌ ?

Tôi mới dặng hơn 200.000 $, bột xoàn bên Tây mới gởi qua đủ thứ, kỳ nầy tôi mua thứ bột thiệt thượng hạng quyết chẳng chịu thua tiệm ngoại bang lại nhứt định bán giành mối cho nên ắt rẻ chẳng đâu dám bì, miễn là lời chút đỉnh cùng là đủ vốn tôi cũng vui lòng bán, dặng lấy danh. Vậy xin mời quí ông quí bà nhơn dịp đến giúp ích cho tôi là người Annam ắt sẽ dặng vừa lòng chẳng sai vậy.

Nay-kính
FRANÇOIS SỰ,
76, Rue Vannier
(lối giữa dãy phố chà bán vải Chợ cũ Saigon)

THUẬN-TÀI

70, rue d'Ayot — Saigon

Kính trình chư quí ông quí thầy dặng rõ : Nay chúng tôi mới rước dặng một gánh hát *Ả đầu* (kêu là hát nhà trò) ở ngoài Bắc mới vô, hát tại đường d'Ayot số 70, xin mời chư quí ông, quí thầy dời gót ngọc chiếu cố.

Sau nầy xin chư quí ông, quí bà, quí thầy, quí cô ở trong Lục-châu, trong khi có việc vui mừng, mà có muốn hát hay là múa bài bông cho vui mà kêu chúng tôi đến hát, thì chúng tôi sẵn lòng nghinh tiếp.

Madame ĐỘI-HẢI.
Cẩn-khải

Tám năm danh tiếng
Nhà họa chơn-dung
NGUYỄN - ĐỨC - NHUẬN
57 rue Catinat 57. — SAIGON

Thợ vẽ có bằng-cấp trường Xảo-Nghệ và 3 cái bằng cấp Đấu-xảo. Năm 1922 dự cuộc Đấu - xảo Marseille đặng thưởng Médaille và bằng-cấp danh dự.

Kính thưa quí-vị.

Trót 7 năm trường, quí - vị thường thấy tên nhà Họa-chơn-dung Nguyễn-đức-Nhuận trên các tờ báo, nào là lời khen thơ tặng của các danh gia ; thì quí vị cũng trọn tin bổn hiệu. Nhơn vì trót năm nay, vì hình vẽ nhiều quá phần tôi cũng nhiều việc, nên có bê trễ về sự họa-chơn dung ; xin quí vị miễn cho. Kể từ ngày nay, các việc tôi đã sắp đặt có thứ tự, quyết chẳng còn trễ nãi, và đã dời nhà họa chơn dung của tôi lại đường Catinat số 57 là nơi thị-tứ nhứt ở Saigon ; phòng chưn hình kiểu thì chưn ở dưới, còn phòng họa thì để trên lầu. Công việc làm tôi sẽ hết lòng sốt sắn và ký-lưỡng, cho vừa lòng quí khách.

Nay kính
NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Cẩn bạch.

H. DELPEYRAT

Khi trước là Hãng E. POURTOU
Số nhà 33 bis, 35, 37, 39
đường Amiral Dupré Saigon
RƯỢU CHÁC RƯỢU MẠNH
RƯỢU KHAI VỊ RƯỢU TIÊU-HÓA

Riêng một mình làm đại-lý
tủ sắt hiệu « BAUCHE »
ở miếng Viễn-đông
nầy mà thôi

L. JACQUE et Cie

Cho các bạn hàng hay
rằng có một mình xưởng
L. JACQUE et Cie
có đủ đồ khí nghệ và thợ giỏi để sửa
những tủ sắt hiệu « Bauche » mà thôi.

Coi chừng !

Đừng tin những thơ bổn quác, họ không tài gì sửa được tủ sắt hiệu « Bauche » mà họ lại phá cho hư thì có.

Đồ âm công kiểu văn minh hạ đạo khiên hoặc đi xe hơi cũng đặng của Huỳnh-trí-Phú đã chế tạo ra hơn 10 năm rồi lục châu đều biết tốt và đẹp nhứt trong nước Annam, may dọn đã cho mướn tại Cholon đường Cây-mai số nhà 35 và 35 bis cần dùng xin đánh dây thép hoặc gởi thơ nội trong một ngày sẽ có đồ đem đến tận nơi chờ bằng xe hơi không trễ, giá từ 100$00 sắp lên sẽ có đồ đi xứng đáng

BAZAR PHAN-THANH-BIÊN

84, đường Vienot
Giáp phố Chu lưu cũ
Ngan Chợ-mới Saigon

Chư tôn ở lục-châu có dịp đến Saigon muốn mua đồ chẳng cần tìm đâu cho thất công, xin mời lại tiệm tôi, có sẵn đủ các món đồ kể sau đây: Đồng hồ CARILLON WESTMINSTER đánh chuông Máy bắt xoan và kiểm nhiều kiểu thiệt đẹp và có đủ hạng cũng có nhiều hiệu « COQ GAULOIS » và « Fortuto Anglaise », đồ bằng, ly và Aluminium đủ thứ. Có kiểu dân cao, thấp, hộng Huê kỳ, cẩm thạch, có hoa li đủ tây, có thứ đồng đỏ rẻ, đồng hồ đeo tay, vàng ròng quít, chạy rất đúng giờ, thấy mà càng tốt, có giấy bảo lãnh năm năm.

Tiệm tôi lại có làm Đại lý giấy hiệu « Ông Cọp », áo sơ mi, cổ rời, gates, vớ, đủ kiểu đủ mầu, có áo Pelerasus, bằng cao su và Caoutchouc, giá rẻ lắm.

Yêu nhau giúp vững lang trường
Người sau tập buôn tiếng danh lẫy đi...
Ngoại bang hết dám tranh...

Công-ti Quản-lý đại thương
Công ti nợ đến 30 000.000 quan

Grands Magasins Charner

SAIGON

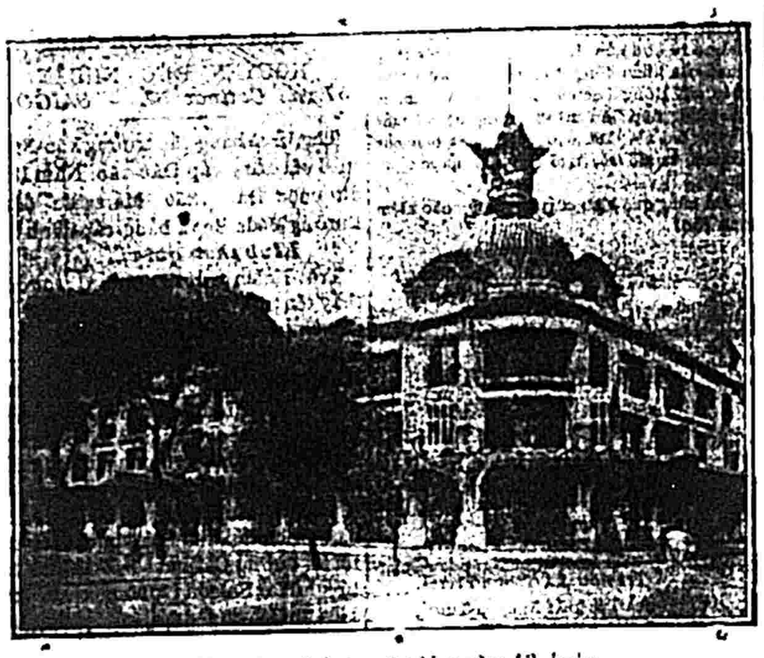

Từ ngày thứ ba 2 tới ngày 13 Juin

Sẽ chưng bán các món đồ làm kiểu rất nhiều như:

Dầu thơm — Nước thơm — Đồng hồ — Đồ vàng bạc — Giấy — Kiến đeo mắt
Đồ hút thuốc — Dao — Đồ nấu ăn — Đèn — Đồ sắt
Đồ đá và đồ kiểu — Đồ dùng có ống hút thuốc — Bàn phấn — Đồ hộp
Rượu sâm banh — Rượu chát — Rượu rượt — Rượu bổ — Thuốc hút

PHÒNG GỌT MÓNG TAY
PHÒNG UỐNG TRÀ — QUÁN RƯỢU ĐIỆU HUÊ-KÝ
CÓ NHẠC { Thứ năm chiều từ 4 giờ 45 tới 6 giờ 45 / Chủ-nhựt sớm mai từ 9 tới 11 giờ
XIN ĐẾN COI CÁC KỆ CHƯNG HÀNG
XIN COI SÁCH IN CÁC MÓN HÀNG

NÊN THỪA DỊP BẠC LÊN CAO

Sự chắc thật làm nên sức mạnh của bổn hiệu

Điện-tín : MAGCHARNER — Dây thép nói { Nói lại sở quản lý số 140 / Nói lại sở buôn-bán số 342

Thùng thơ số 526

Xin ghé mắt ! ! !

TÂI PHÁT KHÁCH-LÂU
CỦA M. TRẦN-XÃO dit KHÁ

Kính cùng quí ông, quí bà, quí thầy, quí cô cùng lục châu quân-tử đặng rõ:

Bấy lâu nay tôi chán nghề sự chế khan thể cảnh của khách lầu, nên nay tôi chẳng nệ nào tốn rằng sức lập một cái phòng ngủ hiệu « TÂI-PHÁT KHÁCH-LÂU » ở tại đường Tổng đốc-Phương môn bài 44 và 46 Cholon. Phòng vị rất thanh khiết lại cảng sáu, và mát-mẻ lắm; tiện phòng tôi tính rất nhẹ nơi các nơi, cũng trở lại vật (hoy) đều đã khiến, quí-khách nghỉ nơi phòng đều đặng vừa ý.

Quí-chức thừa dịp đến Cholon xin ghé tại « Tài-Phát Khách-Lầu » tạm nghỉ thì sao sao quí-chức cũng đặng vui lòng đã ở gần gare xe-lửa Cholon-Mytho cũng là bến xe hơi đi các nơi, tiện bề cho quí chức.

Tôi chẳng có lãnh may đồ y phục theo kiểu Langsa và Annam đủ kiểu, lại có bán hàng Tàu, và hàng Bắc tốt nhứt hạng, và bán đồ nữ trang theo kiểu kim thời rất khéo. Trừ những hiệu xe thiệt tốt là hiệu ALCYON, B. P. F., B. F. D. HIRONDELLE, BÉCE SPORT, C. A. F., DIAMANT, BRUCHET, SPHINX, và có nhiều hiệu khác giá chừng 40$00. Lại có tiệm bán theo Epicerie, Mercerie và có bán rượu tây, bán lẻ theo consommation.

Vậy xin mời quí ông, quí bà, quí thầy, quí cô, thừa lúc rảnh việc xin dời gót ngọc đến tiệm tôi, thì tôi hết lòng hoan nghênh thậm trọng

Nay kính bạch,
Chủ nhơn : TRẦN-XÃO dit KHÁ

Duy-Xuân ẩn quán

Tại đầu cầu sắt Sadec

Có in đủ các thứ thơ, tuồng, truyện, sách, bằng chữ Langsa và quốc-ngữ. Có in sổ bộ, các thứ giấy tờ về việc mua bán, các thứ danh thiếp, bao thơ, thiệp tang thiệp mời đám cưới v.. v...

Có bán đủ các thứ giấy, viết, mực, bao thơ, ngòi viết, thước gạch, gôm, viết chì và đủ thứ sách vở cần học trò các trường dùng.

Mỗi món đều bán rẻ hơn các nhà in khác.

Duy-Xuân ẩn-quán,
kính cáo.

FABRIQUE DE CASQUE
FANTAISIE
Vente en gros et détail
GRAVURE sur METAUX et MARBRE
TRẦN-DUY-BÌNH
Đường Grammont (đường d'Adran cũ)
SAIGON
TIỆM LÀM NÓN ĐỦ CÁC THỨ
Bán sỉ và bán lẻ
Khách các thứ cần đến bảng đồng, bản đồng, và bảng đá cẩm-thạch

Maison de Rachitographie & de Compositions Typiques
10, Rue Mareau des Pallières, en face de la gare de Dakao, Saigon
Fondateur-Gérant NGUYỄN-VĂN-ĐỦI

HỌC ĐÁNH MÁY. — (từ 2 tới 3 tháng) 24 $ 00.

HỌC ĐÁNH MÁY PAR CORRESPONDANCE. — Nếu trò nào có máy riêng ở nhà, thì bổn trường sẽ gởi bài đến nhà mà tập đánh một mình. Giá. 18 $ 00.

Bổn trường dạy theo sách mà dạy đánh đủ mười ngón tay, đánh đã lẹ mà lại khỏi ngó vào máy. Chúng tôi rất cần mẫn, nhắc nhở xem chừng học sanh nên khi học đủ ba tháng thì đã rành nghề. Bổn trường dạy rất kỹ lưỡng, dạy cho đến cách làm đơn trạng, làm toa phiếu thơ từ vân vân, rất dùng theo cách của các sở và các hãng.

Mỗi trò phải bền chí mà tập hành cho đủ BA THÁNG và phải tiền đăng tiền học.

Nếu mấy vị vì chưng xa cách mà muốn đến ở gần đặng học cho tiện thì chúng tôi cũng có thể gởi gắm cho một nơi ở ăn rất thanh tịnh, sạch sẽ.

Tiền cơm ba tháng ... 80$00 (ba chục đồng)

VỀ KHOA DẠY BÚT TOÁN (từ 3 tới 6 tháng) Giá .... 30$00 tới 60 $00

Bởi bổn trường muốn tùy theo ý nhiều vị muốn học bút toán, nên chúng tôi kiếm giáo sư có tài năng dạy cách làm sổ sách thương mãi.

Mỗi tuần dạy 3 lần, ngày thứ hai thứ tư, thứ sáu, ban đêm từ 8 giờ tới 9 giờ rưỡi.

Muốn có đủ tài năng mà xin giúp việc trong mấy nhà buôn được thì phải học đủ sáu tháng. Tiền học phải đóng trước cho bổn trường.

Bổn trường có lãnh chép giấy tờ bằng máy viết và làm sổ sách cho các thương-gia. Làm mau, kỹ lưỡng. Giá rẻ.

Bánh Quốc-Nữ

Xin chú lãm tường bánh Quốc-Nữ chẳng khác bánh Âu của khách-trú xưa nay; bánh Quốc-Nữ là bánh làm rất tinh khiết lại có beurre, sữa bò, chocolat và vanille; ăn không khác nào phá bụng.

Vậy quí ông quí bà, khi có dịp đi đám cưới, tân gia, tân quán, hoặc kỵ cơm chi chi, xin nhớ mua vài đồng bọc bánh là hoặc năm bà hộp bánh nguyên, trước sáng sau đem ra đãi khách, thì rất đẹp mặt vô cùng.

Lại lúc đến kinh thành có việc, khi ra về xin quí ông quí bà, nhớ mua ít nhiều về cho bà con, em cháu, ngỏ giúp gìm cho con nghề gái nhà Nam được mau tấn phát.

Có trở bán tại nhà tôi, và tại tiệm bán hàng tây, hàng tàu, của chú tôi, là M. Nguyễn khắc-Trương, ở đại lộ Bonnard, số 18.

NGUYỄN-THỊ-THÀNH
Propriétaire de la Fabrique de Biscuits Quốc-Nữ
18 Rue Lavoisier
Saigon

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefèvre N° 36-38
SAIGON

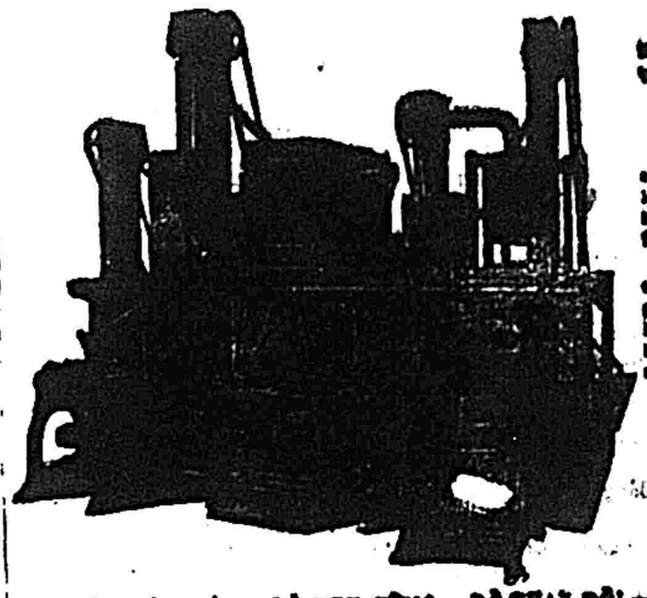

MÁY MÁY LỚN NHỎ
Đã tập hoàn cả cái máy gì có tên cho đến tên ở tại Đông-Pháp.
Làm bài chánh chiến về sự tiện ích xuất ra động bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tốt của máy mình.

NGUYÊN GIÁN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRÂN KIMERIE — VÂN VÂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TEUR NỒI SÔ-DE V. V GIÁ PHẢI CHĂNG

NHÃN CON-BEO MÀU ĐỎ

NHÃN BA-RÍT MÀU VÀNG

Rượu Chác Đỏ
"Rivesaltes"
VIN ROUGE SUPÉRIEUR

Rượu Chác Trắng
"Courtelet"
VIN BLANC SUPÉRIEUR

Tốt thượng hạng có ngon hơn các thứ nhãn hiệu khác.

Chư-tôn có mua rượu chác hoặc đỏ hoặc trắng, hãy nài cho đặng nhãn « CON-BEO » *màu đỏ*, nhãy trên thùng « BA RÍT » *màu vàng* như trên đây vậy, mới là rượu chác thiệt tốt, thiệt ngon của Bổn-hãng, kẻo lầm thứ giả mạo tốn tiền mà vô ích.

Có gởi bán, tại Saigon-Cholon và khắp cả Lục-Tỉnh. Tiệm nào đều có trữ bán sỉ và bán lẻ.

Nhà buôn Vĩnh-xuân-Long

Tại BàChiểu làng *Thạnh-mỹ-Tây (Gialđịnh)* ở tại con đường vòng Bà-Chiểu qua Thị-Nghè. Tiệm nầy mới lập của người Annam hiệu *Vĩnh-xuân-Long*, bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ cây, đầu, sao, gỗ, thảo-lá, vựa, vân vân hoặc chưa cưa hay là cưa rồi, tùy thích người dùng.

Tại đây cũng có bán *đá tiêu, đá miếng, đầu cột rồi, vôi chai* để xây hay là trát ghe. Các món kể trên đây ghe ở Tây-ninh đem xuống. Giá thiệt rẻ, chỗ tới chỗ.

NGUYỄN-VĂN-THỌ
Marchand de bois

HOTEL D'ANNAM
Nam-Việt Khách-Lầu

N. 77 à 80 Boulevard Charner
9 à 15, Rue Catinat
Đường Kinh-lấp, đường Catinat
SAIGON

HUỲNH-HỮU-KỲ, Chủ tiệm,

Kính cùng Quí khách rõ thì tôi vừa mở một tiệm ngủ hiệu là HOTEL D'ANNAM (NAM VIỆT Khách-Lầu) phòng rộng mát và mạch cả tâm, cũng có dọn phòng ở lầu dưới đất được cận tiện Quí-khách, khi Quí-khách thừa dịp đi Saigon tìm đến hiệu thì mà nghỉ lấy làm thong thả tâm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngủ rất mát mẻ tại đường Catinat, trước nhà hàng Lương-Hiền từ số 9 đến số 15.

HUỲNH-HỮU-KỲ, chủ tiệm.

ĐOẠN-THIÊN TIỂU-THUYẾT

GAN RUỘT ANH HÙNG

(Tiếp theo)

Ghe chèo hàng ngan vàm rạch Longxuyên thấy xuống bán vàm lớp tới lớp lui, ghe thương hồ mấy chiếc gặp nước xuôi bẻ ban ngồi khoanh tay, còn mấy chiếc đi ngược, bạn dầy khòm lưng cúp cổ.

Xa xa đằng trước tàu đắc ghe ồi tiếng sip-lê, gần gần bên đây chim vịt kêu chiều nghe rất não nùng trong dạ.

Ghe chèo đi không đầy nửa giờ đã đến bến Tô-văn-Mạnh. Ghe vừa cắm sào, thì thấy thiên hạ tựu tới chật nức một sân, kế có một người con trai hình thu vẹm vỡ, tóc bớt chải, mặt tròn, nước da trắng, hai tay đang vẹt thiên hạ bước ra, miệng cười chúm chím. Ấy là Hồ-lão-gia ra đó. Chủ khách gặp nhau, hai bên chào mừng ra tình vui vẻ biết mấy. Mạnh rước hai thầy trò Lưu-Tân lên nhà. Kế có một đoàn ghe khác cũng vừa gắt chèo cập bến. Ấy là ghe mấy thầy và mấy người ở bên chợ qua coi đượt võ. Mạnh cũng rước hết lên, rồi bối vợ nấu nước châm trà, đem thuốc giấy ra mà đãi khách. Đêm đó tại nhà Mạnh chật trong chật ngoài, đờn ông đờn bà, con trai con gái không thiếu gì, ai ai cũng trông cho mau tới giờ mà xem cuộc đùa tài thử sức. Có nhiều kẻ tiền tâm muốn phá cho tang cuộc đấu võ nầy nhưng dòm thấy có mấy thầy đến coi đông nên không dám.

Một lát có thầy hai Liễn kêu Mạnh mà nói như vầy : Hồ-lão-gia sao không sắp đặc đi, trăng đã lên cao rồi, được thừ coi chơi đặng anh em có về cho sướng. Mạnh liền đến thi lễ với ông Lưu-Tân rồi nói rằng : Từ ngày thầy qua dạy cậu hai học võ đến nay cũng lâu, song tôi mắc nay đi chỗ nầy mai đi chỗ kia không rảnh đến hầu thầy mà nghe lời chỉ bảo, bụng vẫn lấy làm tiếc lắm. Nay thầy và cậu hai qua đây muốn được võ nghệ cùng tôi, tôi chẳng lẽ phụ lòng, song xin nói trước cùng thầy, tôi là em ít nếu rủi có sút một đôi đường xin nhờ thầy chỉ lại.

Ông Lưu-Tân nghe Mạnh nói mấy lời khiêm nhường lễ phép cũng có ý khen thầm, nên trả lời rằng: Từ tôi đến xứ nầy có nghe danh Hồ-lão-gia là tay võ nghệ cao cường cũng có lòng ái-mộ muốn gần gủi cùng nhau. Nhưng mấy lần qua đây đều vô duyên không gặp, nay thầy hai đây (là Hùng-Võ) muốn tới đi với thầy để thử sức mà chơi, lại được Hồ-lão gia tiếp rước tận tình tôi lấy làm cám ơn nhiều lắm. Thôi, trăng lên đã tỏ, Hồ-lão-gia cũng nên sắp đặc cho rồi, kẻo mấy thầy và anh em lòng nhòng chờ nãy giờ cũng mỏi mệt.

Mạnh nghe Lưu-Tân bối lẽn dạ mà lui ra, rồi lo dọn dẹp trước sân, kế dem rơi ra để nằm dài dưới đất. Ai nấy đều kéo nhau ra sân, đứng bao giáp vòng, để chừa một lỗm ở trong rất rộng. Trăng càng lên càng tỏ, trời chẳng có chút mây, chỉ có mặt nguyệt tròn vinh, hình như Á-Hằng cũng muốn xem cuộc vui nơi hạ-giới vậy.

Sắp đặc an bài, Trần-Hùng-Võ liền bước ra sân xin đấu quyền cùng Tô-văn-Mạnh. Hai vị võ sĩ đều ở trần, dưới mặc quần vắn, coi lẫm liệt oai phuông, dường dường diện mạo.

Hai đàng vừa ra sân, kế nghiêm mình bái tổ rồi xáp vô, kẻ tới người lui, kẻ day qua người trở lại, như phượng lộn như rồng bay, như sao sa như sét nhán. Nhưng ai cũng lo giữ thổ thân, chẳng ai đánh trúng được ai hết cả. Ở ngoài ông Lưu-Tân và mấy người biết chút đỉnh võ nghệ đều tấm tắc khen thầm, nhứt là ông Lưu-Tân thấy dường đất của hai đàng rành rẽ ngan nhau thì lấy làm khen ngợi lung lắm. Đánh nhau năm bảy bộ coi thế cầm đồng. Hùng-Võ liền ra miếng «Thủy-phòng» Tô-văn-Mạnh liếc thấy vừng cười rồi tấn thế «Địa-xà» kế luôn bộ bồi miếng « Tam-tinh » mà đánh Hùng-Võ. Ông Lưu-Tân lắc đầu, khen Mạnh võ nghệ tinh thông, ở trong Hùng-Võ vừa dùng miếng « Ngọc-hoàng » để trừ « Tam-tinh » ai ngờ Mạnh lẹ tay bồi thêm thế « Ngũ-lôi » đánh nhằm bông Hùng-Võ rất mạnh. Hùng-Võ vừa bị đánh vừa bái tổ nhảy ra, ông Lưu-Tân xốc tới bồng học trò mà để ngồi trên ghế. Ai nấy đều vỗ tay khen Tô-văn Mạnh dậy sân, coi lại thì Hùng-Võ mặt như tình như dại bất tỉnh nhơn sự Tô-v-Mạnh bước lại nắm tay người mà xin lỗi. Hùng Võ liền cười và không tỏ ý chi phiền giận cả.

(Còn nữa)

VIÊN HOÀNH.

ĐÁNH DÂY THÉP
Đề như vậy :
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
Cholon

DÂY THÉP MỚI
Số 658

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

DẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. — CHOLON

BÀN CAO TAY KHƯƠC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN RẤT THÂN HIỆU MIỄN SAO MẠNH

SÂM-NHUNG BỔ-THẬN-HOÀN

● (*Thuốc hoàn bổ-thận có danh*)

Dám tưởng trong thân thể con người, thận là cội rễ, nếu phần tiên thiên hao kém, hậu thiên giảm suy thì phải mau dùng thuốc nầy mà bổ tinh thần thì mới đặng mạnh giỏi luôn.

Cho nên Bổn-đường có ông Lương-y VI-TÉ-SANH, gần hết lòng hiệp chế ra thứ thuốc « SÂM-NHUNG-BỔ-THẬN-HOÀN » nầy, công hiệu như thần, điều hòa huyết mạch, bổ thận tráng dương, tư nhuận mặt mày, khoái nhà tây vị, bồi khí tăng thần, hoặc bởi sắc dục quá độ, mộng mị di-tình, tinh tiết đầm đề, mỏi hơi lại lãng, hoặc hạ nguồn suy nhược, thận kém ốc lắng, cử động yếu ớt, lỗ tai chảy nước, mỏi gối đau lưng.

Bởi các chứng ấy mà sanh ra, nếu dùng đặng thuốc nầy thì như cây khô mà được mưa móc nhuần gội, trở nên sung túc tinh thần, nở nang da thịt.

Thuốc hoàn nầy mà dùng nhiều chừng nào thì càng tốt chừng nầy, sống lâu sanh nhiều con, thiệt là một phương thuốc rất hiệu nghiệm lạ thường, rất quí trên đời, chẳng có thuốc nào bì kịp.

Chư quí-vị có mua thuốc nầy thì nài cho được cái hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG, nhân Ông Phật kéo lầm đồ giả, uống vào sanh bịnh, bởi có nhiều chế giả mạo

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống hai hườn, sớm mai thức dậy uống một hườn, chiều trước khi đi ngủ uống một hườn : hãy dùng nước muối mằng mằng hoặc nước trà mà uống thì rất nên công hiệu như thần.

Mỗi hộp 6 hườn giá là..... 0$60
Hộp cây mun 6 hoàn giá là. 1 00

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
NHỊ-THIÊN-CAO

Phàm con người ai ai cũng vậy cũng đều nhờ có khí huyết mà sống; nên bổ khí hư huyết kém thì trăm bịnh đều sanh, khí sắc xanh xao, hình dung gầy ốm, hoặc mặt vàng mét tái, hoặc sanh phù thũng mà khốn khổ cho mình.

Bởi vậy cho nên bổn đường chẳng nài gian khổ tìm cho được thứ thuốc hay nơi mấy danh San bên Trung-Quốc, hái lấy dem về, rồi hiệp với 18 thuốc bổ bổ Trân - Qui mà luyện ra cho thành một thứ thuốc cao gọi là NHỊ-THIÊN-CAO, thiệt là tu âm bổ-dương rất nên hiệu-nghiệm.

Uống thứ thuốc nầy thiệt là đại bổ, hết nóng nảy, không hồi hộp, ít khát nước, Cố-thần-ngươn, an tâm thần, sanh thêm tinh-thủy, cường tráng gân cốt, bổ tỳ hòa huyết.

Phàm hễ tinh-thần hoảng hốt, thân thể mỏi mệt, ăn uống chậm tiêu, hoặc tuổi già suy nhược bịnh hậu thất điều, hoặc nhứt thiết lao lư thương tổn, hoặc đau lưng yếu gối

Chỉ như đờn bà con gái mà có bạch đái, hoặc đường kinh bế, huyết mà không thai nghén, thân thể ốm yếu, ngũ tạng bất hòa, nếu dùng thứ thuốc nầy cho được lâu thì ngươn khí ắt phục ; chẳng luận nam-phụ lão-ấu, và cũng chẳng luận những bịnh chứng nào, đều dùng được hết, ấy là một thứ thuốc để bổ Tiên-Thiên và Hậu-Thiên rất nên hiệu nghiệm, nên gọi là NHỊ-THIÊN-CAO là vậy đó.

CÁCH DÙNG

Lấy một thế thuốc nầy hòa với 1 litre rượu trắng để cho được 24 giờ đồng hồ thì dùng được.

Mỗi lần uống chừng 2 ly nhỏ, tùy theo sức rượu uống nhiều càng tốt, nếu dùng thuốc nầy mà đãi khách, hoặc đem mà tặng cho bàng tôn trưởng thì quí biết dường nào.

Giá mỗi thế là . . . 0 $ 50

TRẦN-CHÂU-PHẤN

Thứ phấn nầy của tiệm tôi hết lòng tìm kiếm mà chế luyện ra để trị bịnh con nít bị hỏa-thương, hoặc ngoài da ngứa ngáy, hoặc nổi, gãi quá mà phải lở thịt ra, hoặc sưng lên nóng rát khó chịu, như bị các chứng ấy, nên dùng thứ phấn nầy mà thoa mấy chỗ ấy cho thường thì bịnh hết liền.

Bất kỳ nam-phụ lão-ấu hễ dùng nó mà thoa cùng mặt mày, mình mẩy cho thường, thì nó trừ đặng những mồ hôi nhơ tanh, nó lại làm cho cả mình dặng sạch sẽ thơm tho thêm nữa.

CÁCH DÙNG : Mỗi khi tắm rửa sạch-sẽ rồi thì dùng thứ phấn nầy mà thoa hết cùng mình.

Mỗi hộp giá là . . . 0 $ 35

VI-TÉ-SANH CHẾ TRẦN BÌ

Đời nay họ hay dùng 2 vị ngọt và mặng mà chế vị Trần-Bì nghĩa là đường với muối mà thôi, chớ họ chẳng biết hễ ngọt quá thì sanh đàm, mà mặng quá thì hay khắc nước, lại còn làm cho mất cái tánh chất của Trần-Bì.

Tại bổn đường Ông Y-Học-Sĩ VI-TÉ-Sanh tuân theo phép xưa mà chế, dùng thứ Trần-bì cũ cho được 20 năm trước bắt phải lấy hoài-sơn phục-linh, kiết-cánh, càng-các, ngươn-sâm, bán-hạ, cam-thảo, và ô-mai nấu ra mà dầm cho thấm thuốc, rồi còn phải dùng nước gừng, Thanh-lam và lá Bạo-hà, tẩm chưng tẩm sái ; rồi lại còn dùng những Huê kỳ-Sâm, xuyên-bối, Thị-sương, và hạnh-nhơn nghiền cho nhỏ ra mà chế với nó rồi mới phơi gió cho khô.

Bởi có làm công phu như vậy, cho nên nó chẳng lạnh mà chẳng nóng ; được phẩm trung hòa, chẳng ngọt chẳng mặng, ngủ vị đầy đủ, hễ bỏ vô miệng thì mát và thơm, ngậm nó một hồi lâu rồi mới nghe có muối ngọt. Dùng nó thì thuận khí, tiêu đàm, lại sanh nước miếng, trừ phong dưỡng phổi, giải khát hết ho.

Đờn ông đờn bà đều dùng được cả, xin hãy dùng thử rồi mới biết cách chế Trần-bì của bổn Đường khác hơn của các tiệm, chẳng luận già trẻ bé lớn chi, hễ dùng nó thường thì càng bổ ích.

Chư tôn có mua xin hãy nhìn cái nhãn hiệu Ông Phật của Nhị-thiên-đường thì mới khỏi lầm đồ giả.

Mỗi thế giá là . . . . . 0 $ 12
Mỗi lố 12 thế 1 20

LỤC-VỊ-ĐỊA-HOÀN-HƯỜN

Thứ thuốc hườn nầy nó làm cho thủy hỏa tương tế, chẳng lạnh chẳng nóng ấy là một thứ thuốc trung hòa.

Trị những các chứng bịnh như là : Thận thủy không đủ, chơn âm kém huyết, tinh huyết khô khan, đau lưng nhức cẳng, tinh thần hao tổn, hình vóc ốm gầy tứ chi bãi hoải hay rịnh mồ hôi, ho khan tắc tiếng, xây xẩm mặt mày, nóng nảy bào bọt, lưỡi khô cổ gắt, tinh huyết kém hao, đêm ngủ di tình, tiểu tiện có huyết hoặc có nhợt, hoặc cang hư, hoặc thận hư, nhứt nhứt thảy đều dùng được

Thuốc hườn nầy tư nhuận tinh-huyết, cái sự công hiệu của nó không kể cho hết được.

Mỗi buổi sớm mai và tối uống chừng bốn chỉ, uống với nước muối mằng-mằng.

Con nít uống chừng một chỉ rưỡi, nếu cho nó uống thường thì nó kiếm-tỷ khai-vị, mạnh giỏi mau lớn.

Kị cũ cải trắng và đồ lạnh - lẻo ngưng trệ chẳng nên ăn.

Mỗi hộp giá là..... 0$20

Chư tôn có mua thì hãy nhìn nơi nhãn hiệu Ông Phật-mập của tiệm Nhị-Thiên-Đường thì mới khỏi lầm đồ giả.

THẦN HIỆU NHÂN DƯỢC THỦY

Phàm con người sanh ra ở đời, trong ngũ quan thì có cặp con mắt là một vật chí yếu hơn hết, nếu không cẩn thận, để cho đến rất ro mà hư cặp con mắt đi rồi thì phải khốc khổ chung thân. Bởi đó cho nên tiệm tôi đã hết lòng nghiên cứu những phương do diệu mà chế ra một thứ thuốc nước rất hay, để trị các chứng bịnh con mắt, hoặc bị phong-nhiệt mà sanh nhậm, hoặc sưng, hoặc đỏ, nhức nhối xốn xang, hoặc chảy nước mắt sống, hoặt sợ ánh mà không dám ngó chỗ sáng, hoặc có mộng, hoặc có cườm, như ban nhân-hoạn thảy đều dùng đặng cả.

CÁCH DÙNG : Mỗi ngày thường nhỏ vài ba lần vào con mắt, lại uống rượu cùng ăn đồ chiên xào nóng nảy.

Mỗi ve lớn giá là . . . . . 1 $ 00
Mỗi ve nhỏ giá là 0 30

ĐÈN LỬA KIỂU MỚI
THẮP BẰNG DẦU LỬA

Đèn lồng, đèn đứng, đèn treo
Bán tại tiệm
TRẦN-QUANG-NGHIÊM
106, đường d'Espagne Saigon

BÁN TẠI TIỆM
Trần-quang-Xuân
168, rue d'Espagne (chợmới)
Saigon

Đèn-điện bổ tuổi có piles
Đồ xemáy, đồn rọi đủ thứ
Piles bên Tây mới qua thật tốt
Các đồ tập bôn và giày dép Bảo-kỳ giá nhẹ.

Nhà làm nón Lê-v-Chân
MOCAY (Ville)

Kính cùng quí khách đặng hay, tiệm nón của tôi nghỉ mấy tháng nay đặng sắp đặc công việc làm lớn hơn khi trước. Nay tôi khởi sự làm lại một cách rất kỹ lưỡng và tính giá nhẹ hơn khi trước cho đẹp lòng quí vị mua sắm. Vậy xin các vị thân chủ cũ tường tình cố cập giúp bạn đồng hang được tôn bộ rất cảm tình.

Mandat cùng là thơ gởi hội đồng xin gởi cho M. Trần-hữu-Thế, Commerçant à Mocay (Ville).

Kính cáo.

TRƯƠNG-THÁI-TRÚ
Chủ nhơn

NAM-CHÂU KHÁCHLẦU
Rue Amiral Courbet Saigon số 29 & 33

Phòng sạch sẽ lắm, thiệt rộng rãi, rất thanh-tịnh và lại khoán khoái. Giá rẻ.
Quí khách tiện đường ghé nghỉ tại « Nam-châu khách-lầu » chắc đều đặng vừa ý. Bởi rất có khuôn phép có xe hơi, tiện cho quí khách bì muốn du-lịch.

LÂM-QUA NGHỊ
Chủ nhiệm.

Thay cũ đổi mới

Kính cùng lục-châu quân-tử, cần giới đồng bào đặng rõ. Bấy lâu công nhờ đồng-bào, ra ơn chiếu cố, tưởng nghĩa thâm giao, nên mấy nhà khách-sạng của chúng tôi đến ngày nay đặng bền vững, còn thấy tân tuổi trong thường thường, thiệt là chúng tôi hết lòng hậu đãi quí khách.

Vì tánh quyền thức càng lâu càng nặng nên chi phần đông trong quí khách đều muốn đến khách sạng của chúng tôi. Bởi cớ ấy cho nên cố phòng càng ngày xem thành ra ít, khó nỗi hết đáp quí khách cho vừa lòng.

Vậy mấy khách-sạng của chúng tôi kiện ích :

1° Nam-Thành Khách-Sạng ở đường Colonel-Grimaud số 21 và 23 ;

2° Hình-Trung-Khách-Sạng ở đường Admiral-Lacaille số 105 và 105 ;

3° Nam-Hưng-Thành Khách-Lầu ở đường Amiral Roze số 15 và 17, đều mở thêm rộng rãi mát mẻ, ngõ hầu khỏi phụ tấm lòng hoài cố của quí khách trong lục-châu.

Mấy tiệm đều ở gần xe điện Saigon-Mytho, Khách-hàng, chúng tôi cố hết lòng tiếp rước cho vừa ý đồng bào.

Nay kính
Quảng-lý. M. Hiệp

Thiệt-nghiệp-xưởng
F. NAM
Đường Pellerin môn bài số 142-144
SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ sắt đủ kiểu.
Rèn sắt bóng và các thứ kềm khí rất huê lệ.
Sửa súng và đủ các thứ khí giới.
CHUYÊN NGHỀ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo, vân vân, dùng máy điện đổi mài thật bén. — Soudure Autogène.
Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vở tầm thường và đúng chữ.
RÈN GIƯỜNG SẮT
VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUỀN-VIÊN
LÀM ĐỒ BẰNG SẮT
Cửa ngõ và rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu để rào mả.
Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường ổng khóa và chìa khóa thiệt chắc.
Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre) chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe máy hơi.
Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh
Cộng việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

TRAN-LONG
TIỆM ĐÓNG GHẾ MÂY
BOTINIER
Réparation des Raquettes
Rue Turc n° 14
SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi ròng có một nghề làm ghế mây theo kiểu Hồng - kông, ghế dài, nghế dựa ghế ngồi, lớn có nhỏ có, đủ thước, đủ dạng rất khéo rất đẹp. Có sửa vợt mây, đồ đánh trái lăng : giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi tôi vui lòng tiếp đãi

Trần Long, Cẩn bạch.

Tiệm đóng xe
Sửa xe và bán đồ phụ tùng
đường Luro môn bài 99 và 101
(Đất-hộ) Saigon
TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiến, xe kéo, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn ; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá tự bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiến đèn tây, đồ bắt kẻ xe chiếc và xe song mã bằng da tây rất khéo và chắc, có bán yên ngồi, chuông đạp hai tiền, bình để thắp đèn khí đá theo xe. Sơn xe. — và sửa xe

Cũng xin quí khách có dịp đến Đất-Hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi, trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm ngươi, thì tôi rất cảm ơn hạ cố. Còn chư quí khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hồi đáp.

Chủ nhơn cẩn khải.

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CẨN CỦA
M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA
Đã mở tạo năm 1900
Xưởng chánh tại LAITHIÊU (THUDAUMOT) Quan d. Dương
Đường mới sông chợ đi ra
TIỆM NGÀNH CÓ THỜ BỘ MÔN
1° Tại Mộc đường mới sông, nơi bến đò và xe-hơi ; 2° Tại Cầu-Ông đường mới sông, ngay nhà thờ của khách-trú ; 3° Tại Prémont đường cái, ngay Tòa-bố ; 4° Tại Rạchgầm đường mới sông, nơi bến đò.
Xưởng nầy có đóng sẵn đủ thứ bàn, ghế, tủ, võng, gối đặng toàn cẩm danh-mộc như : Trắc, Gõ-lai và Gõ mít chế tạo nhiều kiểu khéo tốt thơ Nam thật là tinh-xảo, không kể giá-đắt. Bấy lâu danh tiếng, được cho các vị hảo gia khen ngợi về sự kỹ-càng chắc-chắn rất vừa lòng.
Kính mời quí khách đến xem chơi, hoặc mua hay là đặt theo ý, tôi rất lòng tiếp rước và hồi đáp liền.
Mandat và dây thép gởi đi : NGUYỄN-HIỆP-HÒA, LAITHIÊU

THÌ-THỢ
Tiệm thợ Bạc
NGUYỄN-VĂN-THƠM
Successeur, successeur Maison đã
Nguyễn-văn-Giáo
Rue Chaudrier Saigon.

Kính cáo cho quí ông quí bà rõ : Nguyễn-văn-Giáo trước của Nguyễn-văn-Giáo đã [illegible] cũ. Nay tôi là Nguyễn-văn-Thơm [illegible] kế nghiệp cũng làm đồ nữ-trang theo kiểu kiểm thời, những là : trâm, thoa, [illegible] bông tai, nút áo, vòng đeo, kiểu [illegible] nên bằng, nút đặt, đồng khiếu v... v... cho theo kiểm thời rõng như ngày trước.

Xin quí ông quí bà, muốn đóng món chi xin đem gởi đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà cho bổn hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý quí ông quí bà đóng món chi tại tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho quí ông quí bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-THƠM
Successeur, rue Chaudrier SAIGON

Maison
ĐỒNG GIẦY TÂY
VÀ ANNAM
LÊ-Y-A-NGHỆ
HIN
— SAIGON —
Rue Amiral Courbet (Boulevard Charner)

Sách mới xuất bản
Hay và phi-thường
MƯỢN SẮC GIẾT NGƯỜI
Thức tỉnh khách lãng chơi,
Thức tỉnh lòng người cơn mê-muội.
Giá. . . . . 0 $ 25
Cách thử ngừa tình
Gian ruột đàn-ông và gian ruột đàn-bà đối với ái-tình
Tình thế nào là thiệt ?
Tình thế nào là giả ?
Giá. . . . . 0 $ 25
Người viết : TRƯƠNG-QUANG-TIỀN
Có để bán tại Đông-Pháp Thời-Báo

TÂN TÂN HIỆP THÀNH
Ở tại đường Vienot số 40 ngan chợ Saigon mới
HUỲNH-VĂN-NHUNG, kế-nghiệp
Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng xi ni-kên (Nickelé) quí khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.
Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.
HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn-bạch.

Hạ-giá
Nhơn dịp xe máy bán Tây gởi qua rất nhiều, nên hiệu ĐẠI-ÍCH 375 rue des Marins Cholon, định hạ giá xe máy hiệu Malbrough hay là Talbot còn 42 $ 50. Xe máy nầy rất xinh đẹp mà lại chắc chắn nữa. Có bảo kiết trong một năm.
Muốn mua xin gởi mandat 42 $ 50 hay để gởi cách lãnh hóa giao ngân cũng được.
Những vị ở xa nên viết thơ nói vấn mục lục xe máy và các thứ đèn thắp bằng dầu lửa hay là dầu xăn.